

**Aftale om
Bedre og mere attraktive
erhvervsuddannelser**

24. februar 2014

**Regeringen (Socialdemokraterne og Radikale Venstre),
Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti,
Konservative Folkeparti og Liberal Alliance**

1. Indledning

Danmark har brug for dygtige faglærte. Vi har brug for mennesker, der både kan bruge hoved og hænder i produktionen, på kontoret og inden for service og omsorg. Dygtige faglærte, der både kan tænke kreativt og praktisk, skal være med til at fastholde og skabe nye arbejdspladser inden for produktions-, anlægs- og serviceerhverv.

Samtidig har Danmark en mere end 100 år lang tradition for gode erhvervsuddannelser, der i en vekslen mellem skoleundervisning og oplæring i virksomhederne og i tæt samspil med arbejdsmarkedets parter har leveret veluddannede og kvalificerede faglærte til industri, byggeri, handel og service.

Unge, der vælger en erhvervsuddannelse, vælger en vej med mange job- og karrieremuligheder. De kan få et godt lønnet arbejde som faglært i en tidlig alder. De får gode muligheder for at få en selvstændig virksomhed. Og de får også muligheder for videre uddannelse.

Men over en årrække har der ikke været et tilstrækkeligt fokus på erhvervsuddannelsernes betydning. Erhvervsuddannelserne står i dag med tre store udfordringer:

1. Færre og færre unge søger ind på erhvervsuddannelserne. Søgningen direkte fra 9. og 10. klasse er således faldet fra ca. 30 pct. for ti år siden til 19 pct. i dag.
2. Mange af dem, der påbegynder en erhvervsuddannelse, gennemfører ikke. Næsten 50 pct. falder fra undervejs.
3. Elevernes meget forskellige alder med en betydelig andel af voksne elever udfordrer erhvervsuddannelsernes karakter af ungdomsuddannelse.

Den vigende søgning og det store frafald hænger sammen med en række udfordringer i erhvervsuddannelserne:

- De unge har svært ved at overskue erhvervsuddannelsessystemet og se de muligheder, som en erhvervsuddannelse giver – både for beskæftigelse og som vej til videre uddannelse. Det er en udfordring for motivationen til at tage en erhvervsuddannelse.
- Mange unge er ikke i tilstrækkelig grad afklarede efter grundskolen og fravælger en erhvervsuddannelse eller tager først en gymnasial ungdomsuddannelse for at udskyde den svære beslutning om fremtidig levevej. Erhvervsuddannelsessystemet kræver i dag, at unge på 15-17 år er i stand til at vælge, hvilket faglært job de sigter efter, fx murer eller mediegrafiker, efter kun få ugers uddannelse.
- Der er ubalance på praktikpladsområdet. På nogle uddannelsesområder er der mangel på praktikpladser, mens der på andre er mangel på elever. Erhvervsuddannelserne bygger på vekslen mellem undervisning på en skole og praktik i en virksomhed. Der er imidlertid fortsat en udfordring for en række elever at få en uddannelsesaftale og komme i virksomhedspraktik. De unge har dog med aftalen om finansloven for 2013 fået en styrket uddannelsesgaranti.
- Hver fjerde ung, der påbegynder en erhvervsuddannelse, har ikke de mest basale kundskaber i dansk eller matematik. Det er et problem både for den enkelte, der har svært ved at følge med, og for en god undervisning, der kan tilgodese alle. Kvaliteten af undervisningen skal forbedres, og alle elever skal møde passende udfordringer. I dag har mange undervisere ved erhvervsuddannelserne ikke tilstrækkelige pædagogiske kompetencer.

- De unge efterspørger et stærkt ungdomsuddannelsesmiljø. Ungdomsuddannelsesmiljøet på erhvervsuddannelserne er i dag for svagt og mange steder fraværende.
- Det giver en skæv fordeling af de unge på de kompetencegivende gymnasiale og erhvervsrettede ungdomsuddannelser.

Det har medført, at erhvervsuddannelsernes omdømme er lavt. I dag skygger svaghederne for de mange styrker, erhvervsuddannelserne har, og for de gode grunde, der er til at vælge en erhvervsuddannelse.

Grundstenen for dygtige elever ved erhvervsuddannelserne lægges allerede i folkeskolen. Med aftalen om et fagligt løft af folkeskolen fra juni 2013 er fundamentet skabt for, at eleverne ved afslutningen af folkeskolen vil være dygtigere end i dag. Det vil forbedre deres muligheder for videre uddannelse, herunder på erhvervsuddannelserne.

Men der er også brug for forandringer i selve erhvervsuddannelserne. Aftalepartierne er på den baggrund enige om at gennemføre en ambitiøs reform med grundlæggende ændringer og forbedringer af erhvervsuddannelserne.

Klare mål

Der er i dag ikke fastsat klare mål for erhvervsuddannelsernes udvikling. Aftalepartierne er derfor enige om, at der opstilles fire overordnede mål for erhvervsuddannelserne. Målene vil sætte en tydelig ramme og retning for de kommende års arbejde på uddannelsesinstitutionerne, ligesom målene vil sikre et veldefineret opfølgingsgrundlag, så både regeringen og de enkelte uddannelsesinstitutioner bliver målt på opnåede resultater. Det overordnede mål er, at der skal blive flere dygtige erhvervsuddannede med kvalifikationer, som lever op til virksomhedernes behov.

De fire mål for erhvervsuddannelsens udvikling er operationaliseret i målbare resultatmål.

Boks 1. Mål, resultatmål og status

Mål 1: Flere elever skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse

Resultatmål 1.1: Mindst 25 pct. skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse i 2020. Andelen skal op på mindst 30 pct. i 2025. Det skal bl.a. ske ved, at alle elever udfordres i deres uddannelsesvalg. Det er intentionen, at flere kvalificerede elever starter på og fuldfører en erhvervsuddannelse.

Det er samtidig intentionen at minimere dobbeltuddannelse ved, at færre fremover tager mere end én ungdomsuddannelse.

Status 1.1: I 2013 vælger 19 pct. af eleverne en erhvervsuddannelse direkte efter 9./10. klasse

Mål 2: Flere skal fuldføre en erhvervsuddannelse

Resultatmål 2.1: Fuldførelsen skal stige fra 52 pct. i 2012 til mindst 60 pct. i 2020 og mindst 67 pct. i 2025.

Status 2.1: Fuldførelsesprocenten for tilgangen til erhvervsuddannelserne i 2012 er beregnet til 52 pct. Til brug for skolernes egen styring udvikles der supplerende indikatorer, der opgør overgangen mellem grund- og hovedforløb, hvor en stor del af frafaldet finder sted i dag.

Der udvikles ligeledes en indikator på skoleniveau med afsæt i den socioøkonomiske referencemodel. Indikatoren, der skal være offentlig tilgængelig, skal bruges lokalt, i skolernes handlingsplan for øget gennemførelse og i Undervisningsministeriets tilsyn mhp. at opgøre de enkelte skolers evne til at få eleverne til at fuldføre, i forhold til hvad man kan forvente givet elevgrundlagets sociale og faglige sammensætning fra grundskolen. Indikatoren giver således et billede af skolernes evne til at fastholde eleverne og giver dermed et billede af erhvervsuddannelsernes arbejde med den store udfordring omkring frafald.

Mål 3: Erhvervsuddannelserne skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan

Resultatmål 3.1: Andelen af de dygtigste elever – målt ved andel af elever med den samlede mængde fag, der afsluttes på højere niveau end det obligatoriske minimumsniveau fastsat af de faglige udvalg – skal øges år for år. Der udarbejdes en baseline med udgangspunkt i skoleåret 2013/14. Resultatmål 3.2: Den høje beskæftigelse for nyuddannede skal opretholdes.

Status 3.1: Skolerne skal fremover lave komplette registreringer af elever med eux-forløb og kompetencer på ekspertniveau og talentspor.

Status 3.2: På baggrund af de eksisterende opgørelser af beskæftigelsesfrekvenser for erhvervsuddannelserne vil der blive udviklet en metode, som belyser beskæftigelsesfrekvensen i forhold til udviklingen i de generelle beskæftigelsesfrekvenser for nyuddannede.

Mål 4: Tilliden til og trivsel på erhvervsskolerne skal styrkes

Resultatmål 4.1: Elevernes trivsel og aftagervirksomhedernes tilfredshed skal øges frem mod 2020.

Status 4.1: Der vil på baggrund af erfaringerne med trivselsmålinger på erhvervsskolerne, herunder de værktøjer hertil som erhvervsskolerne i dag anvender, med inddragelse af erhvervsskolerne blive udviklet en fælles metode for trivselsmålinger, som alle erhvervsskoler forpligtes til at anvende. Arbejdet vil desuden kunne trække på erfaringer med udvikling af trivselsindikator på folkeskoleområdet. Målingen vil fx kunne indbefatte elevernes motivation, oplevelse af undervisningen, det sociale miljø mv.

Der vil på baggrund af erfaringerne med tilfredshedsmålinger på erhvervsskolerne, herunder de værktøjer hertil som erhvervsskolerne i dag anvender, med inddragelse af erhvervsskolerne blive udviklet en fælles metode for tilfredshedsmålinger, som alle erhvervsskoler forpligtes til at anvende. Målingen vil fx kunne indbefatte praktikvirksomhedernes oplevelse af undervisningen og samspillet mellem teori på skolen og praktik i virksomheden.

Resultatmålene skal bruges til den samlede opsamling på reformen samt på institutionsniveau, hvor institutionerne kan måle egen udvikling og sammenligne sig med hinanden. Institutionerne skal i lovgivningen forpligtes af målene. Dette sikrer, at de klare mål bliver fulgt op af klar styring, som understøtter indfrielse af målene både centralt og lokalt på de enkelte institutioner, herunder i forbindelse med det nye statslige kvalitetstilsyn. Det er med til at ansvarliggøre institutionerne. På samme måde som i dag offentliggøres data for status på disse resultatmål og supplerende indikatorer som udgangspunkt på både nationalt niveau og institutionsniveau på en offentlig portal.

Mål 1 og 2 opgøres på baggrund af Undervisningsministeriets generelle statistikberedskab.

Mål 3 opgøres for så vidt angår andelen af de dygtigste elever på baggrund af skolernes registrering af nyuddannede elever med ekspertniveau og/eller eux-kompetencer. For så vidt angår beskæftigelsesfrekvenser for nyuddannede og relationen til udviklingen i de gen-

nerelle beskæftigelsesfrekvenser opgøres dette på baggrund af Undervisningsministeriets statistikberedskab samt eksisterende beskæftigelsesstatistik.

I forhold til mål 2 bemærkes desuden, at skolerne fremover skal registrere elevernes adgangsgrundlag, herunder om eleverne er optaget via optagelsesprøve og/eller samtale. Fuldførelsen for elever, som optages via optagelsesprøve og/eller samtale, må ikke afvige væsentligt fra fuldførelsen for de elever, som opfylder adgangskravet. Der vil blive fulgt op på dette som en del af reformimplementeringen, og det vil indgå i kvalitetstilsynet. Hvis der konstateres væsentlig lavere fuldførelse for de elever, der er optaget via optagelsesprøve og/eller samtale, vil der blive taget stilling til, om der er behov for at ændre optagelsesproceduren, jf. også *afsnit 6.2.2*

Udvikling af resultatmål og supplerende indikatorer vil ske som en integreret del af eudelen af Undervisningsministeriets datavarehus for undervisningssektoren. Datavarehuset stiller nationalt og institutionsrelevant ledelsesinformation til rådighed for de fire mål. Derudover vil det blive muligt at opdele resultatmål og indikatorerne på baggrundsvariable og se mål og indikatorerne i sammenhæng med andre data i datavarehuset.

I regi af datavarehuset opgøres desuden nye grundregistreringer for timetal på erhvervsuddannelserne, således at reformens fastsættelse af et minimumstimetal på grundforløbet på 26 timer kan følges.

Derudover udføres i første halvår af 2014 en undersøgelse, som belyser det nuværende pædagogiske og faglige kompetenceniveau og efteruddannelsesindsats hos lærere på erhvervsuddannelserne.

Aftalepartierne er på den baggrund enige om en række initiativer, der til sammen skal understøtte, at ovenstående mål indfries.

Initiativerne er inddelt i følgende 10 indsatsområder.

- Et attraktivt ungdomsuddannelsesmiljø
- Enklere og mere overskuelig struktur
- Bedre videreuddannelsesmuligheder
- Fokusering af vejledningsindsatsen
- Klare adgangskrav
- Ny erhvervsrettet 10. klasse
- Mere og bedre undervisning
- Fortsat indsats for praktikpladser
- Ny Kombineret Ungdomsuddannelse
- Ny erhvervsuddannelse for voksne (EUV)

Indsatsområderne og de enkelte initiativer er nærmere beskrevet i det følgende.

2. Et attraktivt ungdomsuddannelsesmiljø

Aftalepartierne er enige om, at unge under 25 år skal møde et fagligt og socialt inspirerende ungdomsuddannelsesmiljø, når de begynder på en erhvervsuddannelse. Det skal øge erhvervsuddannelsernes attraktivitet for de unge og være med til at fastholde eleverne. Et erhvervsrettet ungdomsuddannelsesmiljø skal i kombination med et sammenhængende og målrettet grundforløb gøre eleverne kvalificerede, motiverede og afklarede til at fortsætte på et hovedforløb og dermed gennemføre en erhvervsuddannelse.

2.1. Ungdomsuddannelse

Behovet for et stærkt fællesskab gælder særligt, når de unge begynder på en erhvervsuddannelse efter 9. eller 10. klasse.¹ Strukturen på erhvervsuddannelserne skal derfor bygges op, så de unge særligt i den første tid er sammen med andre unge og følger et forløb, der gør dem kvalificerede, motiverede og afklarede til at fortsætte på et hovedforløb. Undervisningen i grundforløbets første del tilrettelægges på hold alene bestående af unge, der kommer fra 9. eller 10. klasse.

En undersøgelse gennemført af Danmarks Evalueringsinstitut viser, at eleverne i grundskolen fravælger erhvervsuddannelserne, fordi ”de har en oplevelse af at være for unge til erhvervsuddannelsen allerede efter grundskolen, idet erhvervsskolerne i deres optik snarere tilbyder et voksenmiljø end et egentligt ungdomsmiljø. Dette fravær af ungdomsmiljø bekymrer dem, idet de har svært ved at se sig selv som en del af erhvervsskolens voksenmiljø og frygter, at de ikke vil passe ind eller kunne indgå på lige fod med de andre.”²

Erhvervsskolerne understreger i deres arbejde med undervisningsmiljø, at bl.a. tiltag til at styrke ungdomsuddannelsesmiljøet styrker et bedre undervisningsmiljø og fastholdelsen af de unge i uddannelse.³ Lærernes rolle og det sociale fællesskab har en stor betydning for elevernes indlæring og trivsel. Særligt for de unge elever spiller det sociale en særlig rolle.⁴

De helt unge under 25 år skal have en erhvervsuddannelse, som foregår i et egentligt ungdomsuddannelsesmiljø, og som dermed er et attraktivt alternativ til de øvrige ungdomsuddannelser. En lille aldersmæssig spredning bidrager til dette, blandt andet fordi eleverne vil have relativt ens referencerammer samt livsvilkår økonomisk og familiemæssigt m.v.

De elever, der er fyldt 25 år, skal tilbydes en ny erhvervsuddannelse for voksne (EUV), jf. *afsnit 5*.

Det konkrete alderskriterium på 25 år er fastsat med udgangspunkt i og for at sikre parallelitet til den kommunale indsats over for unge, herunder ungdommens uddannelsesvejledning (UU) og en række andre uddannelsespolitiske initiativer. Derudover skabes der parallelitet med de eksisterende tilskudsvilkår. I forhold til virksomhedernes tilskudsmuligheder skelnes der således i erhvervsuddannelsessystemet typisk mellem elever under 25 år og elever på 25 år og derover. Tilskudsordningen til voksenlærlinge gælder således kun for elever fra 25 år, ligesom der i AUB-systemet er fastsat en højere refusion for elever, som er fyldt 25 år. EUV træder desuden i stedet for den nuværende grundlæggende voksenuddannelse (GVU), hvor aldersgrænsen på 25 år i dag ligeledes gør sig gældende. Det skal bemærkes, at en række overenskomster for elevløbninger også skelner mellem løn til unge og voksne, hvor aldersgrænsen typisk er 25 år.

2.2. Undervisning i holdfællesskaber

Undervisningen på grundforløbet forankres i holdfællesskaber, sådan som det sker i grundskolen og på gymnasierne. På den måde kan de unge bedre udvikle et fagligt og socialt fællesskab.

Eftersom grundforløbets 1. del er forbeholdt elever, der kommer fra 9. og 10. klasse, vil der ikke være mulighed for samlæsning med ældre elever, fx elever på EUV.

¹ Elever, der enten kommer direkte fra 9. eller 10. klasse eller inden for et år har afsluttet 9. eller 10. klasse og har mulighed for at påbegynde en erhvervsuddannelse, betegnes generelt i aftaleteksten elever fra 9. eller 10. klasse.

² ”Studenter i erhvervsuddannelserne”, Danmarks Evalueringsinstitut 2013

³ ”Undervisningsmiljøet på erhvervsuddannelserne” 2009, DCUM

⁴ ”Ungdom på erhvervsuddannelserne”, Rikke Brown, Arnt Louw Vestergaard og Noemi Katznelson, CEFU 2011

2.3. Motion og bevægelse i undervisningen

Erhvervsskolerne skal tilrettelægge undervisningen på grundforløbet således, at eleverne inden for den samlede undervisningstid deltager i motion og bevægelse hver dag i et omfang svarende til gennemsnitligt 45 minutter om dagen. Mange skoler tilrettelægger allerede i dag undervisningen, så eleverne får motion og bevægelse i løbet af dagen, enten i form af valgfri idrætstimer eller som pædagogisk princip for undervisningen for at fremme motivation, læring og dannelsen af relationer blandt eleverne. Eksempler på aktiviteter kan være arm-, ryg- og mavebøjninger i mekanikværkstedet, forhindringsløb som blind i social- og sundhedsuddannelserne eller orienteringsløb i matematik, hvor matematikopgaverne er placeret på qr-koder på eller udenfor skolen i stedet for i bogen.

Motion og bevægelse skal medvirke til at fremme sundhed hos de unge og understøtte motivation og læring.

Motion og bevægelse tilrettelægges på grundforløbets 1. og 2. del som aktiv læring i tilknytning til den øvrige undervisning. Det kan både ske integreret i andre fag eller som særskilt aktivitet, og dermed uden at der nødvendigvis er behov for egentlige idrætsfaciliteter. Motion og bevægelse integreret i den almindelige undervisning kan for eksempel være fysisk aktiv værkstedsundervisning eller grundfagsundervisning, hvor den fysiske aktivitet enten sker i form af afbræk eller som overgang fra en undervisningsaktivitet til en anden, eller som led i den pædagogiske tilrettelæggelse af undervisningen. Motion og bevægelse som særskilt undervisning kan være idræt afviklet inden for de eksisterende fysiske rammer. Det kan enten ske som led i den valgfri undervisning eller som obligatorisk grundfag, hvis de faglige udvalg har fastsat krav om dette. Derudover kan skolen tilbyde eleverne aktive pauser eller motionstilbud i forlængelse af skoledagen.

2.4. Campusmiljøer

Campusmiljøer mellem fx erhvervsuddannelser og gymnasiale uddannelser kan være med til at styrke ungdomsuddannelsesmiljøet, bl.a. gennem fælles aktiviteter for flere elever i samme aldersgruppe. Det kan samtidig styrke alle campusuddannelsernes appel til de unge. Samtidig kan placering af EUD10, jf. *afsnit 7*, i et campusmiljø styrke koblingen mellem EUD10 og erhvervsuddannelserne. Men vejene til campusdannelser kan være besværlige og udfordrende. Adskilte ledelser, forskellige uddannelser, uddannelsestraditioner og -kulturer og frygten for en mindre klar profil for den enkelte institution kan være en barriere for at udnytte mulighederne i en campusdannelse.

Flere steder i landet er der dannet campusmiljøer. Fremtidens campusdannelser og -udvikling skal ske med udgangspunkt i en kortlægning af viden og erfaringer om campusdannelses mulighed og potentiale. Aftalepartierne er enige om, at erfaringerne med fælles campusmiljøer mellem erhvervsskoler og gymnasier samt evt. 10. klasse skal evalueres og videreformidles til de relevante uddannelses- og udbudssteder. Det skal styrke beslutningsgrundlaget for andre uddannelsessteder, der overvejer campusdannelse.

Målet er, at fordelene ved campusdannelser skal udnyttes og styrkes, så flere ungdomsuddannelsesinstitutioner udnytter mulighederne for campusdannelse. U hensigtsmæssige hindringer for campusdannelser skal nedbrydes, så der ikke er unødige juridiske eller praktiske barrierer for skoler, der ønsker at danne campus. De umiddelbare erfaringer med campusdannelser⁵ tyder på, at campus kan være med til at styrke fagligheden, studiemiljøet og fastholdelsen af frafaldstruede elever i en ungdomsuddannelse.

⁵ Pluss Leadership (2010) ”Analyse af fusioner og samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner” og Undervisningsministeriets besøgsrunde til en række campusser i foråret 2012.

2.5. Informationsindsats og udbredelse af DM i Skills

2.5.1 Informationsindsatskampagne rettet mod sektoren

I forbindelse med implementeringen af reformen vil der blive gennemført en landsdækkende informationsindsats målrettet skolerne, vejledere, unge, voksne samt virksomheder om det nye erhvervsuddannelsessystem og dets muligheder for de unge og voksne.

2.5.2. National kampagne rettet mod eleverne og deres forældre

Endvidere skal en national kampagne over for de unge og deres forældre synliggøre, at det er attraktivt at tage en erhvervsuddannelse, at der er mulighed for at vælge højere fagniveauer og eux samt øgede videreuddannelsesmuligheder mv.

Udbredelse af DM i Skills

Flere folkeskoleelever skal samtidig opleve det bedste fra erhvervsuddannelserne. Derfor er aftalepartierne enige om, at de regionale Skills-mesterskaber skal udbredes, og DM i Skills, herunder Skills-stafetten for 9. klasserne, skal afvikles i forskellige områder i landet, så budskabet om erhvervsuddannelser på højt fagligt niveau når længst muligt ud. Desuden skal der udvikles mesterskaber inden for flere erhvervsuddannelser i fortsættelse af det nuværende koncept, DM i Skills, og fortsat sendes elever til verdensmesterskaber i erhvervsuddannelser – WorldSkills. Regeringen vil sammen med aftalekredsen arbejde på at sikre en langsigtet finansiering af Skills, herunder sikre evt. medfinansiering fra centrale aktører.

Aftalepartierne er enige om at forhøje den eksisterende statslige pulje til udbredelse af Skills-mesterskaber med 3 mio. kr. årligt fra 2 mio. kr. årligt til 5 mio. kr. årligt. Forhøjelsen af puljen sker fra 2015.

I forlængelse af reformen tager regeringen initiativ til at få etableret en fælles forståelse med Danske Regioner om, at udbredelse af Skills-mesterskaber er en fælles forpligtelse.

3. Enklere struktur og mere overskuelighed

Aftalepartierne er enige om, at det skal være lettere og mere overskueligt for unge i 9. eller 10. klasse at vælge en erhvervsuddannelse. Det skal ikke længere være sådan, at unge fra-vælger erhvervsuddannelserne, fordi de ikke ved præcis, hvad de vil. Derfor skal erhvervsuddannelsernes struktur forenkles med færre og bredere hovedområder i stedet for de nuværende erhvervsfaglige fællesindgange. Grundforløbet skal give eleverne grundlæggende erhvervsrettet faglighed, det vil sige grundlæggende faglige kompetencer og almene kompetencer, samt bedre tid til og grundlag for deres endelige uddannelsesvalg, jf. *afsnit 3.3*.

3.1. Mere overskueligt valg mellem fire hovedområder

De nuværende 12 fællesindgange til erhvervsuddannelserne nedlægges, og der oprettes følgende nye erhvervsfaglige hovedområder, som tilsammen præsenterer alle erhvervsuddannelser:

- Omsorg, sundhed og pædagogik
- Kontor, handel og forretningsservice
- Fødevarer, jordbrug og oplevelser
- Teknologi, byggeri og transport

Hovedområdernes endelige udformning, herunder evt. anden navngivning, fastsættes i en bekendtgørelse om uddannelserne efter høring af Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser som led i implementering af reformen.

For de unge betyder det, at de påbegynder et grundforløbs 1. del inden for et af de fire hovedområder og derfor ved uddannelsesstart kun skal forholde sig til disse fire områder. Grundforløbets 1. del omfatter almene og generelle erhvervsfaglige kompetencer samt kendskab til forskellige fagområder og deres praktik- og beskæftigelsesmuligheder, jf. *afsnit 3.2*. Herefter fortsætter eleverne i grundforløbets 2. del, som er specifikt målrettet en af de 107 erhvervsuddannelser. Hovedområderne og grundforløbsmodellen understøtter samtidig vejledningen af eleverne i forhold til uddannelsesvalg og de krav, der gælder for optagelse på uddannelsens hovedforløb, herunder praktikmuligheder og efterfølgende beskæftigelse.

Den nye struktur indebærer, at elever kun kan påbegynde grundforløbets 1. del én gang. Derved undgås det, at elever cirkulerer rundt i grundforløbets 1. del. Det betyder også, at elever, der én gang har gennemført grundforløbets 1. del, men ønsker at starte på en ny erhvervsuddannelse, fordi de fortryder deres uddannelsesvalg, skal starte direkte på 2. del af grundforløbet rettet mod den nye erhvervsuddannelse. Elevernes omvalg indebærer i dag et betydeligt uddannelsesforlængende forløb, og mange elever gennemfører flere hele grundforløb. Den nye opbygning med gradvis specialisering og senere uddannelsesvalg vil reducere disse uhensigtsmæssigheder betydeligt.

Den nye struktur indebærer også, at uddannelsesgarantien ikke, som i dag, vil være afgrænset til en af de 12 fællesindgange, men gælde hele spektret af uddannelser uanset hovedområde. Dermed styrkes uddannelsesgarantien, jf. *afsnit 10.4 Styrkelse af uddannelsesgarantien*.

3.2. Nye grundforløb med ensartet varighed og opbygning på tværs af hovedområder

Grundforløbene vil fremover være ensartede i opbygning og varighed på tværs af hovedområder. Det samlede grundforløb fastlægges med en ensartet varighed på ét år (40 skoleuger), som skal sikre, at uddannelserne får mindst samme faglige niveau som i dag. Grundforløbet opdeles i to dele på 20 skoleuger hver. 1. del forbeholdes elever, der kommer fra 9. og 10. klasse. Desuden kan elever, der inden for et år efter afsluttet 9. eller 10. klasse søger erhvervsuddannelse, starte på 1. del, jf. *afsnit 3.2.2*. På uddannelserne detailhandel med specialer, handelsuddannelse med specialer, sundhedsservicesekretæruddannelsen, eventkoordinatoruddannelsen og generel kontoruddannelse gives økonomisk mulighed for, at undervisningen på 2. del af grundforløbet styrkes for at sikre en høj faglig kvalitet på de merkan-tile uddannelser uden obligatorisk eux, jf. *afsnit 9.1*.

Uddannelsesvalget skal ske efter 1. del (20 uger) og valg af fagretning efter 2 uger, jf. *afsnit 3.3.1*.

Som konsekvens af indførelsen af den nye 1. del af grundforløbet hæves grænsen for uddannelsernes lovfæstede normale samlede varighed fra fire år til fire år og seks måneder. De faglige udvalg, som fastsætter længden af uddannelsernes varighed, kan dermed i almindelighed ikke fastsætte uddannelsernes varighed til mere end fire år og seks måneder mod fire år i dag.

Det nye grundforløb opbygges med gradvis specialisering frem mod valg af hovedforløb og praktik, hvilket bidrager til at kvalificere elevernes uddannelsesvalg, herunder ift. praktikmuligheder.

Den nuværende mulighed for at tilrettelægge forlængede grundforløb bortfalder. Derimod opretholdes de nuværende muligheder for kortere grundforløb, idet en uddannelses 2. del af grundforløbet kan være kortere end 20 uger, hvis det faglige udvalg for uddan-

nelsen afgiver indstilling til undervisningsministeren herom, ligesom der kan ske individuel afkorting af grundforløbets 2. del på baggrund af elevens forudgående uddannelse eller erhvervs erfaring.

Mulighederne for at begynde på en erhvervsuddannelse via den såkaldte *ny mesterlære*, hvor grundforløbet helt eller delvis erstattes af praktisk oplæring i en virksomhed, ændres ikke.

3.2.1 Grundforløb på et år for elever, der kommer fra 9. og 10. klasse

For elever, der påbegynder erhvervsuddannelserne efter 9. og 10. klasse, vil grundforløbet være et år, svarende til 40 skoleuger. Grundforløbets 1. del tilrettelægges, så eleverne udvikler almene og generelle erhvervsfaglige kompetencer. Samtidig får eleverne kendskab til de forskellige fagområder, herunder til praktik- og beskæftigelsesmulighederne, inden de efter 1/2 år skal vælge en konkret erhvervsuddannelse. Uddannelsesmålene for grundforløbets 1. del skal være fælles for alle hovedområder.

3.2.2 Grundforløb for elever, der ikke kommer fra 9. og 10. klasse

Elever under 25 år, der ikke kommer fra 9. eller 10. klasse, starter direkte på 2. del af grundforløbet, der har en varighed på 20 uger.

Elever, der inden for et år efter afsluttet 9. eller 10. klasse ønsker at påbegynde en erhvervsuddannelse, har adgang til grundforløbets 1. del, svarende til elever, der kommer direkte fra 9. eller 10. klasse. Undtaget herfra er elever, der har gennemført et produktions-skoleforløb målrettet optagelse på erhvervsuddannelserne af et års varighed eller har gennemført et helt år af en gymnasial uddannelse.

Elever, der enten kommer direkte fra 9. eller 10. klasse eller inden for et år har afsluttet 9. eller 10. klasse og har mulighed for at påbegynde en erhvervsuddannelse, betegnes generelt i aftaleteksten elever fra 9. eller 10. klasse.

Behov for yderligere supplerings kan dækkes i det ordinære voksen- og efteruddannelsessystem efter gældende regler og efter de nye muligheder iht. aftalen afsnit 3.3.2 og 3.7.

3.2.3 Elever med uddannelsesaftale

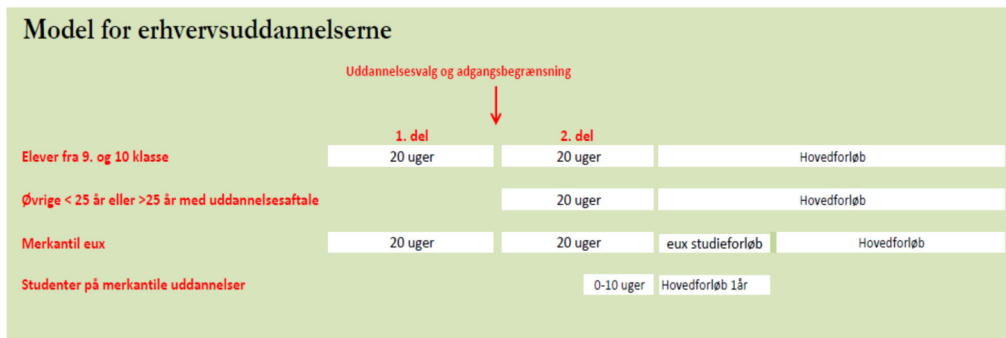
Elever med uddannelsesaftale med en virksomhed kan vælge at starte direkte på 2. del af grundforløbet.

3.3 Indhold i det nye grundforløb

3.3.1. Grundforløbets 1. del

Grundforløbets 1. del opbygges således, at eleven ved start vælger et hovedområde. I løbet af de første to uger gennemfører eleven introducerende erhvervsfaglig undervisning inden for det pågældende hovedområde. I slutningen af de to uger vælger eleven fagretning, hvor de i strukturerede holdfællesskaber modtager den brede generelle og almene erhvervsfaglige undervisning frem mod det endelige uddannelsesvalg efter 20 uger. Grundforløbets 1. del indebærer en faglig progression i forhold til den valgte fagretning og løbende afklaring af elevens uddannelsesvalg.

Figur 1. Model for erhvervsuddannelserne



Undervisningens indhold i grundforløbets 1. del skal mere specifikt rettes mod følgende fælles kompetenceområder og tilrettelægges forskelligt og med forskellige vægte alt efter den anvendte erhvervsfaglige praksis inden for det pågældende hovedområde:

- *Introducerende erhvervsfaglige kompetencer:* Eleverne deltager i og udfører relevante og konkrete arbejdsopgaver og -processer inden for en fagretning og et hovedområde. I arbejdsopgaverne og -processerne indgår arbejdsmiljømæssige problemstillinger, sikkerhed, ergonomi, lære at følge og indgå i en arbejdsproces.
- *Faglige kompetencer - erhvervsfaglig viden, proces og metodefag:* Gennem konkrete arbejdsopgaver inden for en fagretning sættes fokus på elevernes forståelse af f.eks. produktivitet, produktudvikling og sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel. Eleverne lærer faglig dokumentation, faglig kommunikation, innovation, metodelære, arbejdsplanlægning og samarbejde.
- *Generelle og almene kompetencer:* Samarbejdsrelationer, opgaveplanlægning, kundeservice, arbejdspladskompetence, personlig hygiejne, sundhed og bevægelse, praktikpladssøgning, samfundsforhold, herunder arbejdsmarkedsforhold (i forlængelse af den forståelse eleverne har fået fra undervisningen i UEA⁶ i grundskolen) og eksempelvis følgende grundfag: Matematik, naturvidenskabelige fag, dansk og engelsk.
- *Studiekompetence eller grundlæggende færdigheder gennem grund- og valgfag,* fx læse-, skrive- og regnefærdigheder.

Undervisningen i grundforløbets 1. del vil bestå af erhvervsfag, mens resten af tiden udfyldes af grundfag og valgfag, herunder eux-fag. Undervisningen i erhvervsfag vil være bestemt af fagretningen, således at undervisningen giver grundlæggende faglige kompetencer inden for de erhverv, som fagretningen sigter imod. Fagretningen giver således både generelle erhvervsfaglige kompetencer og specifikke faglige kompetencer inden for de pågældende erhverv.

Undervisningen gennemføres helhedsorienteret og projektor organiseret i holdfællesskaber for at sikre sammenhæng, relevans og optimal læring i forløbene. Eleverne arbejder med praktiske projekter, der kendetegner typiske arbejdsprocesser inden for det hovedområde og den fagretning, eleven har valgt.

Eftersom grundforløbets 1. del er forbeholdt de helt unge elever, vil der ikke være samlæsning med øvrige elever.

En fagretning skal være styrende for holddannelsen og undervisningens organisering i projekter og skal som hovedregel vise hen mod flere konkrete erhverv og altid indebære, at de

⁶ UEA foreslås ændret til "Uddannelse og job" i forslag til Lov om ændring af lov om folkeskolen og forskellige andre love (Forenkling af Fælles Mål, kvalitetsrapporter og elevplaner og opfølgning på mål for folkeskolen m.v.). Lovforslaget er pt. i høring og forventes fremsat til Feb. II.

generelle erhvervsfaglige kompetencer, som undervisningen sigter på, ikke alene opnås ved at koncentrere undervisningen om et enkelt erhverv. En fagretning vil bestå af fagligt tematiserede projekter inden for et hovedområde, hvorom undervisningen i hold eller klasser er opbygget.

Den enkelte skole tilbyder fagretninger, så de tematiseres både i forhold til hovedområde og efter mere branchemæssige erhvervsfaglige karakteristika. Undervisningsministeriet fastsætter regler for skolernes udbud af fagretninger efter høring i Rådet for de grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU)

Uddannelsesmålene for grundforløbets 1. del skal være fælles for alle hovedområder. Det muliggør, at eleverne kan vælge mellem alle 107 erhvervsuddannelser, uanset hvilken fagretning de har gennemført 1. del af grundforløbet indenfor. Den faglige progression i grundforløbet betyder dog, at jo længere en elev er kommet i 1. del af grundforløbet, desto større betydning får det for elevens reelle valgmuligheder, hvilke fag og niveauer eleven har gennemført, især ved omvalg til uddannelser, der stiller særligt høje kompetencekrav ved overgangen til hovedforløbet.

3.3.2. Grundforløbets 2. del

2. del af grundforløbet består af uddannelsesspecifikke fag og varer i almindelighed 20 uger (se i øvrigt afsnit 3.2. om variationer i varighed). Målene for fagene følger de adgangskrav, der stilles til hovedforløbene efter de faglige udvalgs bestemmelse. Grundforløbets 2. del afsluttes med en grundforløbsprøve.

Skolerne har pligt til at vejlede om realismen i elevens uddannelsesvalg. Det indebærer f.eks. vejledning om beskæftigelse, praktikpladser, overgangskrav mv.

Undervisningen giver faglige kompetencer, der retter sig mod det hovedforløb, eleven har valgt. Kombineret med grundforløbets 1. del og de introducerende og generelle erhvervsfaglige elementer heri vil eleverne dermed kunne nå mindst samme faglige niveau som i dag ved overgangen til hovedforløbet.

De faglige udvalg skal sikre, at eux-eleverne i løbet af grundforløbets 1. og 2. del kan opnå de nødvendige C-niveauer, hvilket bl.a. indebærer, at eleven normalt skal påbegynde eux 2 uger efter påbegyndelse af 1. del. De samlede adgangskrav til hovedforløbet skal kunne nås i et eux-forløb for uddannelsen. For elever, der ikke skal have eux, skal den tilsvarende tid reserveres til valgfag, der giver mulighed for specialisering på fagligt høje niveauer eller til grund- eller valgfag. Elever, der ikke starter direkte på grundforløbets 1. del, kan få refusion for deltagerbetaling på evt. supplerende undervisning, der er nødvendig for at nå de krævede niveauer på grundforløbet, hvis de efterfølgende fuldfører erhvervsuddannelsernes grundforløb med eux, *jf. også afsnit 3.5.*

3.4. Klare krav for optag til hovedforløbet

3.4.1. Øget betydning af grundforløbsprøven

Grundforløbsprøven, som eleverne aflægger som afslutning på grundforløbet, og som kan bestå af både en praktisk prøve og en prøve i udvalgte fag, får fremover øget betydning. Det betyder, at grundforløbsprøven fremover skal være bestået, for at eleven kan påbegynde hovedforløb. Dog kan de faglige udvalg beslutte, at dette ikke gælder et specifikt hovedforløb. Grundforløbsprøven gennemføres af erhvervsskolen.

Den klare betydning af en bestået grundforløbsprøve vil sammen med øvrige adgangskrav til hovedforløbet, *jf. nedenfor*, bidrage til at øge opmærksomheden om, at der forudsættes en

indsats for at blive kvalificeret til at påbegynde et hovedforløb. Grundforløbsprøven skal teste elevernes opnåede kompetencer i forhold til de faglige adgangskrav til hovedforløbet.

3.4.2. Specifikke krav om fag og niveauer for optagelse til hovedforløbet

De faglige udvalg får i højere grad end i dag mulighed for at stille krav om specifikke kompetencer, som eleven skal have tilegnet sig forud for optagelse på hovedforløbet. Det skyldes, at nogle uddannelser (hovedforløb) forudsætter særlige grundfag og niveauer for, at eleven kan nå uddannelsens mål. Det kan fx være matematik, fysik eller naturfag.

Kompetencemålet kan være knyttet til uddannelsens fag eller faglige emner, f. eks. at en elev i en fødevareruddannelse skal kunne: *”inddrage kendskab til fødevarers sundhedsmæssige og naturfaglige egenskaber og disses betydning for individet, virksomheden og samfundet i forbindelse med en enkel fødevarerproduktion og madfremstilling svarende til niveauet i grundfagene Sundhed og Naturfag, niveau F”*.

Et kompetencemål kan også helt enkelt referere til grundfagskataloget fx på følgende måde: *”Eleven skal have bestået grundfaget Informationsteknologi, niveau D”*.

Endelig kan det kræves, at f.eks. et eller flere grundfag skal bestås med en bestemt karakter eller niveau.

Kravene skal sikre, at eleverne ikke påbegynder et givent hovedforløb uden at kunne gøre uddannelsen færdig.

Undervisningsministeriet vil desuden anmode de faglige udvalg om at udarbejde vejledende kataloger (”varedeklaration”) over deltagerforudsætninger til brug for bl.a. UU og erhvervsskoler. Varedeklarationerne skal give de unge og deres forældre overskuelig og overordnet oplysning om deltagerforudsætningerne på hovedforløbene. De skal således afspejle de krav, der venter i hovedforløbet. Varedeklarationerne lægges på UddannelsesGuiden.dk. De unge og deres forældre vil således allerede i vejledningen i grundskolen, herunder via UddannelsesGuiden.dk og løbende på erhvervsskolen, få overblik over, hvilke almene kompetencekrav – fx i forhold til læsning og skrivning, matematik, it eller engelsk - der møder de unge i hovedforløbene i de erhvervsuddannelser, de interesserer sig for.

3.5. Eux i den nye struktur

Eux kombinerer en erhvervsuddannelse med en gymnasial eksamen. Dermed opnår eleverne både arbejdsmarkedskompetence og generel studiekompetence på niveau med hf. Udover den ordinære erhvervsuddannelsesundervisning indeholder eux-forløb studiekompetencegivende undervisning, som foregår på både grund- og hovedforløbet (undtaget den særlige merkantile eux-model). Den studiekompetencegivende undervisning tilrettelægges med udgangspunkt i og bygger videre på de kompetencer, der opnås i erhvervsuddannelsesundervisningen. Netop samtænkningen af den erhvervsfaglige og den studiekompetencegivende undervisning gør, at kompetencerne læres hurtigere, og at eleverne bedre kan koble praksis og teori. Den studiekompetencegivende undervisning fastsættes under hensyn til den konkrete erhvervsuddannelse og elevernes videreuddannelsesmuligheder.

Fremover skal flere unge have mulighed for at påbegynde et eux-forløb, så de styrker deres mulighed for videre uddannelse. Derfor skal eux tilbydes på alle relevante uddannelser og inden for alle fire hovedområder. Fastsættelsen af, hvilke uddannelser der udbydes med eux, vil ske efter indstilling fra de faglige udvalg. Undervisningsministeren kan dog i situationer, hvor det faglige udvalg ikke indstiller, at en erhvervsuddannelse udbydes med eux-forløb, alligevel beslutte, at den skal udbydes med eux, hvis vægtige uddannelsespolitiske

hensyn taler for dette. I dag kan eleverne vælge eux-forløb på 24 erhvervsuddannelser. Det vil ikke være relevant at oprette eux i uddannelser, hvor der vil være ringe grad af synergi-muligheder mellem fagene i erhvervsuddannelsen og de gymnasiale fag.

Eux skal udbydes mindst ét sted i landet, når erhvervsuddannelsen er tilrettelagt med eux.

Eleverne vil som i dag fortsat skulle tilkendegive interesse for et eux-forløb ved tilmeldingen til erhvervsuddannelse. For at skabe øget fleksibilitet sikres det, at elever, som i første omgang påbegynder et almindeligt eud-forløb, men som siden ønsker et eux-forløb, kan vælge dette inden for de første 2 uger af grundforløbet, hvis skolen vurderer, at eleven kan nå målene inden for den tilbageværende tid. Eux-elever kan gennem hele grundforløbet vælge at skifte til et almindeligt EUD-forløb.

Udover en mere systematisk udbredelse af eux i den nye struktur vil flere unge kunne se det som en attraktiv mulighed at vælge eux, da eux-forløbene vil blive tilrettelagt således, at grundfagsundervisningen indgår som en del af de nye grundforløb, og dermed vil eux-forløbene ikke længere være tidsforlængende i grundforløbet.

Elever, der starter direkte på grundforløbets 2. del, og som ønsker et eux-forløb, skal nå målene for eux-grundforløbet inden for den eksisterende uddannelsesetid. Alternativt kan skolen stille krav om, at eleven forud for optagelse har opkvalificeret sig gennem det ordinære voksen- og efteruddannelsessystem.

De faglige udvalg skal sikre, at eux-eleverne i løbet af grundforløbet kan opnå de nødvendige C-niveauer, hvilket bl.a. indebærer, at eleven skal påbegynde eux senest 2 uger efter påbegyndelsen af 1. del. De samlede adgangskrav til hovedforløbet skal kunne nås i et eux-forløb for uddannelsen. For elever, der ikke skal have eux, skal den tilsvarende tid reserveres til valgfag, der giver mulighed for specialisering på fagligt høje niveauer eller til grund- eller valgfag.

Skolerne kan tilrettelægge eux-undervisningen således, at undervisning på tværs af uddannelser og hovedområder samlæses. Samlæsning forudsætter, at eux-eleverne skal modtage undervisning i de samme fag og på samme tidspunkt. For at styrke mulighederne for samlæsning og skabelsen af et eux-uddannelsesmiljø vil Undervisningsministeriet efter dialog med skolerne og de faglige udvalg udarbejde en fælles ramme for indhold og tilrettelæggelse af eux-forløbene i den eksisterende eux-model, så eux-forløbene på tværs af uddannelser får en mere ens struktur. De eksisterende eux-forløbs profiler og evt. behov for ændringer vil blive behandlet i den forbindelse under hensyn til, at elevernes erhvervsfaglige kompetencer ikke må svækkes som resultat af samlæsning og skabelse af eux-uddannelsesmiljøer. Desuden igangsætter Undervisningsministeriet evaluering af de nuværende eux-forløb, så der tilvejebringes en systematisk kortlægning og analyse af udfordringerne som grundlag for fremadrettede justeringer.

Fire merkantile erhvervsuddannelser får i den nye struktur en særlig model for et eux-forløb med et grundforløb, et studiekompetencegivende forløb på ét år og et hovedforløb. Kontor med specialer og finansuddannelsen vil fremover alene kunne tages via det særlige eux-forløb eller via en gymnasial uddannelse. Eux-forløbet vil desuden være en mulighed på detail- og handelsuddannelserne.

Personer med en HD-uddannelse og undervisningskompetence på eud, men uden undervisningskompetence på de gymnasiale uddannelser, kan i kraft af praktiske erfaringer fra erhvervslivet have kvalifikationer, der er meget relevante for undervisere i en række merkantile fag på gymnasialt niveau i kommende eux-forløb.

Aftalepartierne er enige om, at det skal sikres, at HD-uddannede undervisere på erhvervsuddannelserne med fagdidaktisk supplerings kan opnå specifik undervisningskompetence til relevante merkantile fag på gymnasialt niveau i eux-forløb.

3.6. Det merkantile område i den nye struktur

I dag fortsætter kun 40 pct. af de elever, der fuldfører et merkantilt grundforløb (hg), på et hovedforløb. De resterende 60 pct. står følgelig uden en afsluttet kompetencegivende uddannelse, selv om de har gennemført et toårigt uddannelsesforløb.

Den lave overgangsfrekvens til hovedforløbet skyldes bl.a., at eleverne har vanskeligt ved at få en praktikplads, fordi de i høj grad konkurrerer med elever, der har fuldført en gymnasial uddannelse. Ca. 3 ud af 10 elever på de merkantile hovedforløb har således også gennemført en gymnasial uddannelse.

Samtidig er indholdet af grundforløbet i dag i udpræget grad fælles for alle uddannelser inden for den merkantile indgang. Det har den ulempe, at det skal dække kompetencebehovet for uddannelserne i indgangen generelt og derfor ikke er tilstrækkelig målrettet de enkelte uddannelser.

På den baggrund er aftalepartierne enige om at gennemføre en række ændringer på det merkantile område. Ændringerne vil samlet set resultere i merkantile uddannelser, der er differentieret efter elevernes forudsætninger og ønsker samt opfylder arbejdsmarkedets behov. Det vil i højere grad end i dag give elever, der vælger en erhvervsuddannelse efter 9. eller 10. klasse, mulighed for at gennemføre deres uddannelse.

3.6.1 Merkantilt grundforløb

Den nye struktur for erhvervsuddannelsernes grundforløb medfører, at de merkantile uddannelser får samme grundforløbsstruktur som de øvrige uddannelser med en 1. del for elever, der starter efter 9. eller 10. klasse, og en uddannelsesspecifik 2. del for alle elever. Elever, der starter efter 9. eller 10. klasse, får dermed et merkantilt grundforløb af et års varighed mod op til to år i dag.

Den nye grundforløbsstruktur vil på det merkantile område betyde, at det faglige niveau vil blive styrket i forhold til de behov, som arbejdsmarkedet efterspørger inden for hver enkelt af de syv merkantile uddannelser.

Aftalepartierne er enige om at fokusere og skærpe grundforløbets 2. del mod de brancher, som den enkelte uddannelse er rettet mod. Konkret sker det ved, at de enkelte faglige udvalg inden for brancherne fremadrettet kan fokusere og specialisere kompetencemålene i grundforløbet og dermed adgangskravene til hovedforløbet til den konkrete uddannelse. Aftalepartierne forudsætter således, at uddannelsernes slutkompetence bliver på mindst samme niveau som i dag. Det er en forbedring i forhold til i dag, hvor de faglige udvalg på tværs af brancher bliver enige om en lang række fælles kompetencemål for grundforløbet, hvorved det merkantile grundforløb er generaliseret og ufokuseret i forhold til den enkelte uddannelses behov. Dertil kommer, at de nye adgangskrav til erhvervsuddannelserne vil betyde, at niveauet er højere ved indgangen til erhvervsuddannelserne. Derfor kan den kortere uddannelsestid udnyttes mere effektivt og målrettet i de nye grundforløb, således at de relevante kompetencer til hver enkelt uddannelse kan opfyldes.

Aftalepartierne er enige om at følge op på, at de merkantile grundforløb i den nye struktur giver eleverne tilstrækkelig faglighed til at honorere kravene i hovedforløb og i jobs i de brancher, uddannelserne retter sig mod.

Opfølgningen skal dels fokusere på, i hvilket omfang eleverne i den nye grundforløbsstruktur overgår fra det merkantile grundforløb til hovedforløb i de merkantile erhvervsuddannelser (ikke eux). Dels skal opfølgningen måle arbejdsgivernes tilfredshed med elevernes niveau.

Aftalepartierne er opmærksomme på, at der på det merkantile område vil være en særlig praktikpladsudfordring i 2016.

3.6.2 Ny merkantil eux

Aftalepartierne er enige om at understøtte virksomhedernes behov for elever med et højt fagligt niveau inden for såvel boglige som faglige kompetencer. Derfor oprettes et merkantilt eux-forløb for elever inden for kontor med specialer (herunder speditørspécialet) og finansuddannelsen, der målrettet giver eleverne disse kompetencer, og som også bliver en mulighed i detail- og handelsuddannelserne. Det betyder, at eleverne vil møde virksomhederne med såvel en gymnasial eksamen, som merkantile kompetencer specifikt rettet mod den konkrete merkantile erhvervsuddannelse. Disse elever vil derfor være klædt bedre på til at indgå en uddannelsesaftale med virksomhederne, end studenterne er i dag.

Eux-forløbet på disse uddannelser består af et grundforløb, et studiekompetencegivende forløb på ét år og et hovedforløb, der som udgangspunkt vil have samme varighed og antal skoleuger som det nuværende hovedforløb.

Aftalepartierne er desuden enige om at give mulighed for det samme eux-forløb i detail- og handelsuddannelserne. Det vil ikke være obligatorisk, da mange virksomheder i disse brancher også har brug for en mere praktisk orienteret elevprofil.

Der indføres frit optag til eux på det merkantile område.

For at sikre en god sammenhæng mellem arbejdsmarkedets behov og aktivitetsudviklingen på de merkantile eux-forløb er aftalepartierne enige om at følge aktivitetsudviklingen løbende, herunder tilgang, frafald og overgangsfrekvenser.

Aftalepartierne er enige om at følge op på udgiftsudviklingen på området og tage stilling hertil, hvis aktiviteten stiger ud over en forventet tilgang på 3.000 eux-elever årligt. Opfølgningen skal sikre, at antallet af færdiguddannede med eux på det merkantile område matcher efterspørgslen efter elever med merkantil erhvervsuddannelseskompetence inden for finans-, kontor-, detail- og handelsuddannelserne, og at den kommende tilgang til eux på det merkantile område har sammenhæng med, at flere elever efter reformens indfasning vælger eux på bekostning af valg af en gymnasial uddannelse.

3.6.3. Nyt trin 3 på Detail- og handelsuddannelserne

Aftalepartierne er enige om at styrke mulighederne for de erhvervsuddannelseselever, der på det merkantile områder ønsker at gå den "klassiske" erhvervsuddannelsesvej. Derfor indføres der en ny et-årig overbygning (trin 3) på detail- og handelsuddannelserne, som er målrettet den gruppe elever, der via et "klassisk" erhvervsuddannelsesforløb går den mere praktiske vej end eux og har kompetencer til at blive butiks- eller salgsledere.

Detail- og handelsuddannelserne kommer dermed til at bestå af et étårigt grundforløb, et toårigt hovedforløb og en étårig overbygning (trin 3), i alt 4 år, som uddannelserne normalt varer i dag.

3.6.4 Studenterne i de merkantile uddannelser

For elever med en afsluttet gymnasial uddannelse indføres standardmeritter på alle de merkantile uddannelser, så studenterne får merit for dele af grundforløbet og den studiekompetencegivende del af eux-forløbet samt for en del af praktikuddannelsen og skoleundervisningen i hovedforløbet.

Elever, der har afsluttet gymnasial uddannelse, skal gennemføre et grundforløb på op til 10 uger på 2. del.

Det betyder, at studenter får op til 10 ugers grundforløb, et étårigt hovedforløb og dermed et samlet uddannelsesforløb på godt fire år inkl. den gymnasiale uddannelse.

For at sikre, at virksomhederne har tid til at indstille sig på de merkantile eux-uddannelsers nye struktur, er aftalepartierne enige om at indføre en overgangsordning for studenter på det merkantile område, så uddannelsesaftaler indgået og påbegyndt senest den 1. august 2020 kan omfatte en uddannelsesetid i hovedforløbet på op til to år, hvortil kommer grundforløbsundervisning.

Aftalepartierne mødes inden udgangen af 2019 og drøfter erfaringerne med henblik på at tage endelig stilling til overgangsordningen.

3.7. Social- og sundhedsuddannelserne i den nye struktur

I dag er grundforløbet på social- og sundhedsuddannelserne (social- og sundhedsuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse) kun obligatorisk for elever, der har mindre end et års uddannelse eller arbejds erfaring efter grundskolen, dvs. primært elever, der kommer direkte fra 9. klasse. Alle andre elever kan optages direkte på hovedforløbet.

Aftalepartierne er enige om at afskaffe denne særordning som led i ændringerne af erhvervsuddannelsernes grundforløb, så grundforløbsstrukturen for social- og sundhedsuddannelserne bliver den samme som for de øvrige uddannelser.

Det betyder, at alle elever under 25 år, der ønsker optagelse på social- og sundhedsuddannelserne, fremover skal have minimum 20 ugers grundforløbsundervisning, også selv om de har et års uddannelse eller erhvervs erfaring efter grundskolen. Dermed udvides elevgruppen, der fremover skal have obligatorisk grundforløbsundervisning i forhold til i dag.

Desuden har de voksne elever på 25 år og derover, der fremover skal gennemføre via erhvervsuddannelse for voksne (EUV), på baggrund af en konkret realkompetencevurdering, mulighed for at få op til 20 ugers grundforløbsundervisning. Dog vil elever på 25 år og derover med mindst to års relevant erhvervs erfaring få et standardiseret uddannelsesforløb uden grundforløbsundervisning.

De nye og ensartede grundforløb for erhvervsuddannelserne, herunder social- og sundhedsuddannelserne, vil betyde, at der i grundforløbene stilles større krav til udvikling af de almene kompetencer og afsættes mere tid til grundfag end i dag. For at undgå dobbeltuddannelse afkortes skoleundervisningen i grundfagene med 7 uger i hovedforløbet. Omlægningen medfører ikke en forkortelse af den samlede skoleundervisning for de elever, der

modtager grundforløbsundervisning og vil isoleret set ikke stille elever i sosu-forløbene ringere i forhold til nuværende dagpengerettigheder, idet hovedforløbets varighed alt andet lige vil være uændret i forhold til i dag (men med syv ugers ekstra praktik og syv ugers mindre skoleundervisning), med mindre de faglige udvalg beslutter en afkortning af hovedforløbet med syv uger for at holde praktiktiden uændret.

For de elever, der ikke opfylder kravet om 02 i gennemsnit i henholdsvis dansk og matematik og heller ikke består adgangsprøven til erhvervsuddannelserne, jf. *afsnit 6*, skal der være mulighed for at tilegne sig disse færdigheder i et opkvalificeringsforløb til social- og sundhedsuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse (PAU), hvor der undervises i dansk og matematik med særlig fokus på opkvalificering til at kunne bestå adgangsprøven og gennemføre disse uddannelser. Forløbet kan udbydes i et forpligtende samarbejde mellem erhvervsskoler og VUC om danskundervisning, FVU m.v. Undervisningen kan foregå på en erhvervsskole, herunder udbydere af de nævnte uddannelser.

Det nye grundforløb betyder, at eleverne får et højere fagligt niveau, når de påbegynder hovedforløbet på social- og sundhedshjælperuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse. Eleverne vil således afslutte uddannelserne på mindst samme faglige niveau som i dag, og færre elever vil kunne starte på hovedforløbet uden at have gennemført grundforløbets 2. del.

Aftalepartierne er enige om, at voksne elever, der skal gennemføre en social- og sundhedshjælperuddannelse eller den pædagogiske assistentuddannelse som erhvervsuddannelse for voksne (EUV), og som ikke skal have grundforløbsundervisning som en indledende del af EUV-forløbet, tilbydes et opkvalificerende forløb på social- og sundhedsskolerne (EUV-pakke). Formålet med pakken er, at eleverne kan gennemføre de grundfag, der er en forudsætning for at blive optaget på og kunne gennemføre skoleundervisningen i hovedforløbene til social- og sundhedshjælperuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse med syv ugers afkortning af grundfagsundervisningen. Disse elever omfattes af refusion for deltagerbetaling på den enkeltfagsundervisning i grundfagene, der er nødvendig for at nå de krævede niveauer for optagelse på hovedforløbet, hvis eleverne efterfølgende fuldfører hovedforløbene til social- og sundhedshjælperuddannelsen eller den pædagogiske assistentuddannelse.

Dermed sidestilles EUV-forløb med den nuværende ordning på hf-enkeltfag. Hvis en person, som er i gang med enkeltfag på hf-niveau, sammenstykker sine enkeltfag til en fagpakke, der er adgangsgivende til videregående uddannelse, eller til en samlet enkeltfagseksamen, får personen iht. lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse mv. refunderet sin deltagerbetaling. For en person vil det derfor være gratis at opnå det, der samlet set svarer til en fuld ungdomsuddannelse, gennem enkeltfagssystemet.

Social- og sundhedsassistentuddannelsen (social- og sundhedsuddannelsens trin 2) giver i dag adgang til en række korte og mellemlange videregående uddannelser til fx sygeplejerske, socialrådgiver og fysioterapeut. Den eksisterende adgang til de videregående uddannelser forringes ikke.

4. Bedre videreuddannelsesmuligheder

Erhvervsuddannelserne skal fortsat først og fremmest være rettet mod arbejdsmarkedet, hvor der også fremover ventes at være gode beskæftigelsesmuligheder for faglærte.

Men unge, der tager en erhvervsuddannelse, skal have bedre muligheder for at læse videre, hvis de ønsker det. Det skal tydeliggøre, at en erhvervsuddannelse er en ungdomsuddannelse, der ud over at være erhvervskompetencegivende også giver adgang til videre uddannelse. Det vil styrke erhvervsuddannelsernes attraktivitet. Samtidig skal gode videreuddannelsesmuligheder bidrage til, at erhvervslivet har adgang til videreuddannet arbejdskraft med en erhvervsfaglig baggrund og en solid forståelse for selve produktionen, konkrete processer og arbejdsgange mv. Ud over, at flere uddannelser skal udbydes med eux, jvf. afsnit 3.5, skal følgende gennemføres:

4.1. Bedre mulighed for at fortsætte på videregående uddannelse

4.1.1. Adgang til erhvervsakademiuddannelser fra alle erhvervsuddannelser på mindst tre år

Erhvervsuddannelser med en normeret varighed på mindst tre år skal fremover være adgangsgivende til samtlige erhvervsakademiuddannelser. Ansøgere vil stadig skulle opfylde eventuelle specifikke adgangskrav.

4.1.2. Sidestilling af fag på højt niveau med gymnasiale fag

Fag, der er taget på højt niveau på en erhvervsuddannelse, skal kunne sidestilles med gymnasiale fag i forhold til at opfylde de specifikke adgangskrav til en videregående uddannelse. Ændringerne skal gennemføres på baggrund af en nærmere faglig vurdering, herunder inddragelse af institutioner og aftagere.

4.1.3. Bedre overgang til universitetsbacheloruddannelser fra erhvervsuddannelserne

Mange erhvervsuddannelser er i dag placeret på kompetenceniveau 4 eller 5 i den nationale kvalifikationsramme og dermed på samme eller højere niveau end de gymnasiale uddannelser. Derudover er der allerede i dag tradition for, at erhvervsuddannede læser videre på ingeniøruddannelserne, og det vurderes, at andre universitetsbacheloruddannelser også kunne være relevante for denne gruppe. Derfor er aftalepartierne enige om, at det skal afklares, hvordan en erhvervsuddannelse ud fra en faglig vurdering kan blive adgangsgivende til relevante universitetsbacheloruddannelser og flere professionsbacheloruddannelser under forudsætning af, at de specifikke adgangskrav opfyldes, og uden at der slækkes på de faglige krav.

I forhold til optag af kursister på HF, der tidligere har taget 10. klasse, følger det af hf-loven, at ansøgere som udgangspunkt skal have 10. klasse for at kunne blive optaget i hf. Efter lov og bekendtgørelse kan ansøgere optages efter hf-institutionens leders konkrete vurdering, hvis de ikke opfylder optagelsesbetingelserne. Der er ikke noget i vejen for, at lederen kan optage kursister, der har gennemført en hel eller dele af en erhvervsuddannelse, på det toårige hf, selvom de ikke har taget 10. klasse.

5. Erhvervsuddannelse for voksne

Mange voksne har erfaring fra anden uddannelse eller beskæftigelse, som gør, at de ikke behøver alle de elementer i en erhvervsuddannelse, som de unge skal have. Samtidig lærer de voksne erfaringsmæssigt hurtigere, hvilket gør, at de kan tilegne sig det faglige stof hurtigere end unge elever, uden at der går på kompromis med de faglige krav til uddannelsen.

Aftalepartierne er derfor enige om, at voksne på 25 år og derover skal have en mere attraktiv, overskuelig og målrettet vej fra ufaglært til faglært. Det skal ske via oprettelsen af erhvervsuddannelsen for voksne (EUV), som bliver den fremtidige vej til en erhvervsuddannelse for voksne på 25 år og derover.

Det konkrete alderskriterium på 25 år er fastsat med udgangspunkt i og for at sikre parallelitet til den kommunale indsats overfor unge herunder ungdommens uddannelsesvejledning

(UU) og en række andre uddannelsespolitiske initiativer. Derudover skabes der parallelitet med de eksisterende tilskudsvilkår. I forhold til virksomhedernes tilskudsmuligheder skelnes der således i erhvervsuddannelsessystemet typisk mellem elever under 25 år på den ene side og elever på 25 år og derover på den anden side. Tilskudsordningen til voksenlærlinge gælder således kun for elever på 25 år og derover, ligesom der i AUB-systemet er fastsat en højere refusion for elever, som er 25 år eller derover. EUV træder desuden i stedet for den nuværende grundlæggende voksenuddannelse (GVU), hvor aldersgrænsen på 25 år i dag ligeledes gør sig gældende. Det skal bemærkes, at en række overenskomster for lærlingelønninger også skelner mellem løn til unge og voksne, hvor aldersgrænsen typisk er 25 år.

Uddannelsesgarantien i erhvervsuddannelserne gælder tilsvarende for EUV. Initiativet om EUV ændrer ikke ved voksenlærlingeordningen (Beskæftigelsesministeriets løntilskudsordning til personer, der er fyldt 25 år, der ønsker en erhvervsuddannelse).

Initiativet om EUV forventes ikke at medføre mindreaktivitet på AMU. EUV er sammenhængende forløb, som har til formål at give voksne et formelt kompetenceløft til erhvervsuddannelsesniveau, mens AMU er målrettede kurser, hvor der kan opnås specifikke arbejdsmarkedsrettede kompetencer. De to uddannelses tilbud henvender sig til forskellige uddannelsesbehov. Kriteriet for at opnå den højere lønrefusion vil endvidere være, at der foreligger en EUV-uddannelsesplan, der udarbejdes af en erhvervsskole, en uddannelsesaf-tale mellem medarbejder og arbejdsgiver, og at der udbetales løn under uddannelsen efter de gældende regler herom. Det er dog hensigten at understøtte, at AMU anvendes til systematiske kompetenceløft og er et fleksibelt uddannelses tilbud ved, at der kan ske en integration af AMU i EUV.

5.1. EUV-forløb

Den nye erhvervsuddannelse for voksne skal passe til de kompetencer, de voksne har.

Der er således tre erhvervsuddannelsesveje for voksne:

1. Voksne med mindst to års relevant erhvervs erfaring skal have et standardiseret uddannelsesforløb for voksne uden grundforløb og uden praktik. Det standardiserede uddannelsesforløb skal som udgangspunkt være 10 pct. kortere end skoledelen på hovedforløbet på en tilsvarende erhvervsuddannelse. Forløbet kan afkortes yderligere på baggrund af en vurdering af den enkelte voksnes kompetencer.
2. Voksne med relevant erhvervs erfaring eller med en tidligere gennemført uddannelse, som ikke eller kun delvist lever op til kravet om 2 års relevant erhvervs erfaring, skal have et standardiseret uddannelsesforløb for voksne. Forløbet skal i udgangspunktet være 10 pct. kortere end skoledelen i hovedforløbet på en tilsvarende erhvervsuddannelse. De voksne kan endvidere modtage grundforløbets 2. del samtidig med, at praktikperioden skal være kortere end for de unge og maksimalt 2 år. Forløbet kan afkortes yderligere på baggrund af en vurdering af den enkelte voksnes kompetencer.
3. Voksne uden relevant erhvervs erfaringer eller forudgående uddannelse skal have et uddannelsesforløb, der i omfang og varighed svarer til en erhvervsuddannelse for unge, dog kun med grundforløbets 2. del (20 uger). Praktikuddannelsens længde vil svare til praktikperioden for de unge.

Det standardiserede forløb tilrettelægges med det udgangspunkt, at de voksne typisk er mere modne og målrettede. Arbejdsmarkedets parter (de faglige udvalg) får en ny opgave med at udvikle de standardiserede uddannelsesforløb for voksne inden for de rammer, som fastsættes af Undervisningsministeriet.

I EUV skal der anvendes en voksentilpasset fagdidaktik og pædagogik. Der vil være mulighed for samlæsning på grundforløbets 2. del og hovedforløbet for de unge på erhvervsuddannelserne, hvor det findes relevant.

Den konkrete indretning af EUV skal drøftes med parterne i erhvervsuddannelsessystemet inden for de fastlagte rammer i lovgivningen i overensstemmelse med nærværende aftale. Arbejdsmarkedets parter (de faglige udvalg) pålægges på den baggrund at udvikle standardiserede forløb og rammer for standardgodskrivning for voksne med erfaring, der sammen med den individuelle vurdering skal danne baggrund for, om eleven i udgangspunktet skal indplaceres i den første, anden eller tredje gruppe.

5.2. Optag og realkompetencevurdering

5.2.1 Samme adgangskrav som for elever under 25 år

Adgangskravene for at blive optaget på erhvervsuddannelsen for voksne skal være de samme som for optagelse på en erhvervsuddannelse for unge.

5.2.2 Realkompetencevurdering

Den enkeltes konkrete uddannelsesforløb fastlægges på baggrund af en grundig og systematisk realkompetencevurdering som led i optagelsen med udgangspunkt i de på forhånd fastlagte standardiserede uddannelsesforløb for voksne. Realkompetencevurderingen er et fælles ansvar for skolerne og arbejdsmarkedets parter (de faglige udvalg). Det bliver erhvervsskolernes ansvar at udføre realkompetencevurderingen under anvendelse af de regler om godskrivning og afkortning, som er fastsat på baggrund af beslutninger af arbejdsmarkedets parter (de faglige udvalg). Realkompetencevurderingen består både af en objektiv generel vurdering og af en individuel vurdering:

- Den generelle vurdering bygger på faste objektive kriterier for godskrivning. Arbejdsmarkedets parter (de faglige udvalg) opstiller de relevante kriterier for godskrivning for relevant uddannelse og erhvervs erfaring. Skolerne foretager den konkrete vurdering på baggrund af disse.
- Den individuelle vurdering vil afgøre, om den enkeltes uddannelsesforløb skal afkortes udover det, der eventuelt er givet som led i den objektive vurdering. Arbejdsmarkedets parter (de faglige udvalg) træffer afgørelse om afkortning af praktikuddannelsen på baggrund af øvrig erhvervs erfaring. Skolerne foretager det konkrete skøn for yderligere afkortning som følge af anden skoleundervisning. Der udvikles værktøjer til brug for den individuelle vurdering, der i højere grad kan medvirke til at sikre en tilstrækkelig og ensartet afkortning.

5.2.3. Justering af taxametre til realkompetencevurdering

For yderligere at understøtte, at den voksne elev får et uddannelsesforløb, der tager afsæt i elevens faktiske niveau og erfaring, forhøjes taxameteret til RKV i forhold til GVU.

5.2.4. Særligt for elever uden behov for praktik

For elever uden behov for praktik indføres krav om mindst tre måneders forudgående beskæftigelse hos arbejdsgiveren. Disse elever skal således have været ansat i samme virksomhed i tre måneder, før de kan få aftale om uddannelse, der udløser refusion.

Tilsvarende øvrige elevgrupper, skal elever uden behov for praktik også have en uddannelsesaftale med en virksomhed, hvis virksomheden skal modtage lønrefusion, når eleven er i skole. Denne uddannelsesaftale skal således omfatte de samme retlige vilkår, herunder uopsigelig, overenskomstmæssig løn, andre ansættelsesvilkår og særlige regler om behand-

ling af tvistigheder, som gælder for elever med en uddannelsesaftale, der omfatter praktikuddannelse.

Elever uden behov for praktik og uden aftale med en arbejdsgiver kan gennemføre EUV med SU.

Aftalepartierne er enige om, at aktiviteten på EUV skal følges tæt, herunder med hensyn til tilgang og samlet aktivitet på området.

Såfremt aktiviteten på EUV for elever uden behov for praktik overstiger et niveau svarende til 3.000 årselever, forelægges sagen for aftalepartierne.

5.3. Mulighed for eux

Eux vil også være en mulighed for voksne, så de både kan opnå faglært kompetence og studiekompetence på samme tid.

5.4. Lønrefusion og forsørgelse på EUV

5.4.1. Virksomhedernes lønrefusion

Der indføres en særlig EUV-refusion til virksomhederne i EUV-elevernes skoleperioder, som svarer til den nuværende sats for AUB-lønrefusion til voksnelever.

Den nye EUV-refusionssats udgør ca. 110 pct. af højeste dagpengesats. Alle elever, som enten har en praktikplads eller er i beskæftigelse med overenskomstmæssig løn for ufaglærte og deltager i EUV efter aftale med en arbejdsgiver, udløser lønrefusion på op til 110 pct. til virksomheden.

Ved at følge de retlige vilkår, som gælder for elever med praktik, anvendes erhvervsuddannelseslovens og de kollektive overenskomsters for sektoren velkendte retsforhold fuldt ud på alle uddannelsesforløb inden for EUV, uanset om EUV-forløbet indeholder praktikuddannelse. Således vil der også gælde samme regler uanset, om virksomheden er omfattet af kollektive overenskomster for det relevante beskæftigelsesområde eller ej.

Det er således en forudsætning for lønrefusion, at der udover en EUV-uddannelsesplan foreligger en uddannelsesaftale med arbejdsgiveren, og at den enkelte deltager modtager overenskomstfastsat løn under uddannelsen. Lønrefusionen kan ikke overstige den udbetalte løn. Det skal i udmøntningen sikres, at der ikke sker en utilsigtet brug AMU-kurser på EUV-refusion. Det skal etableringen af de standardiserede forløb, som udvikles af arbejdsmarkedets parter bl.a. være med til sikre.

De standardiserede forløb vil sammen med kravet om uddannelsesaftale bl.a. medføre, at misbrug af EUV til at opnå enkeltstående AMU-mål minimeres.

5.4.2. Elevernes forsørgelse

De voksne elevers forsørgelse afhænger af deres konkrete situation:

- Voksne elever, som har behov for praktik, og som indgår en uddannelsesaftale med en virksomhed, får elevløn på lige vilkår med eud-elever i henhold til relevant overenskomst svarende til de principper, der gælder for elever i dag. For disse elever er refusionssatsen i dag op til 110 pct. af højeste dagpengesats. For disse elever sker der således ingen ændringer i refusionssatsen.

- Voksne elever med behov for praktik, som ikke opnår en uddannelsesaftale med en virksomhed, men optages i skolepraktik, kan modtage skolepraktikydelse på hovedforløbet, ligesom det også er tilfældet i dag.
- Voksne elever i beskæftigelse, som ikke har behov for praktik, og som begynder på EUV, får løn under uddannelsens skoledele, mens virksomheden modtager EUV-lønrefusion. Disse elever ville i dag typisk tage en GVU.
- Voksne elever, der ikke har behov for praktik, som påbegynder EUV uden at være i beskæftigelse, får mulighed for at modtage SU under EUV-skoleperioden, med de muligheder for SU-lån mm., der følger deraf. Dermed stilles disse elever lige med elever på videregående uddannelser og elever på grundforløbet. I dag har voksne, som påbegynder en erhvervsuddannelse fra ledighed, alene mulighed for at tage en erhvervsuddannelse *med praktik*, hvis de ønsker forsørgelse uanset deres erhvervs erfaring.
- Voksne uden beskæftigelse, som skal have et EUV-forløb med praktik, vil ligesom i dag kunne modtage SU til grundforløbet og skolepraktikydelse til skolepraktik og hovedforløb.
- Der vil ligesom i dag være mulighed for at tage uddannelse, som en del af den aktive beskæftigelsesindsats, herunder EUV. I disse tilfælde vil personen modtage forsørgelse mv. efter gældende regler. Hvis de påbegynder EUV med uddannelsespålæg, vil de modtage SU. Der ændres ikke på vilkårene for ledige i beskæftigelsessystemet i forhold til i dag.

I dag udgør refusionssatsen for den grundlæggende voksenuddannelse (GVU), hvor voksne kan tage en erhvervsuddannelse uden praktik, 80 pct. af højeste dagpengesats, hvilket også svarer til satsen for AMU. Med reformen vil satsen for elever uden behov for praktik blive harmoniseret til den AUB-lønrefusionssats, som eud-eleverne kan modtage i dag under uddannelsens skoledele. Harmoniseringen skal sikre, at virksomhedernes refusion er ens for virksomheder, der opkvalificerer medarbejdere til erhvervsuddannelsesniveau, uanset om medarbejderen har brug for praktikuddannelse eller ej.

Harmoniseringen af refusionssatserne er et centralt element i EUV, som skal sikre, at virksomhederne ikke har en økonomisk tilskyndelse til at søge at indgå traditionelle uddannelsesaftaler med praktik og unødigt lange skoleforløb. Refusion udbetales til virksomhederne.

Det er alene for de elever, der efter den gældende ordning ville have taget uddannelsen gennem GVU, og som samtidig ville have fået løn under uddannelse, at refusionssatsen fremadrettet bliver højere. I 2012 var der ca. 760 årselever på GVU, som var i beskæftigelse, hvoraf en større andel forventes at have modtaget løn under uddannelsen.

6. Klare adgangskrav

Næsten halvdelen af de unge, der starter på en erhvervsuddannelse, falder fra undervejs. En central årsag hertil er, at ca. 15 pct. af de unge i dag afslutter grundskolen uden at kunne læse godt nok. Og en tilsvarende andel af de unge har problemer med at regne. De har derfor vanskeligt ved at gennemføre en erhvervsuddannelse. Det kan føre til oplevelsen af nederlag for den enkelte. Og de utilstrækkelige færdigheder hos eleverne gør det samtidig svært at skabe et ensartet fælles grundlag for undervisningen, hvilket svækker kvaliteten af undervisningen for de andre elever.

Aftalepartierne er enige om, at der er behov for at tydeliggøre, hvilke grundlæggende forudsætninger, som er nødvendige for at følge undervisningen og gennemføre en erhvervsuddannelse. Det skal øge elevernes gennemførelsesgrad og styrke undervisningen, som igen vil øge erhvervsuddannelsernes attraktivitet, også blandt elever med stærke forudsætninger.

Desuden får de faglige udvalg i højere grad end i dag mulighed for at stille krav om specifikke kompetencer, som eleven skal have tilegnet sig forud for optagelse på hovedforløbet, jf. afsnit 3.4.2.

6.1. Eleverne skal have opnået karakteren 02 i dansk og matematik

På den baggrund er aftalepartierne enige om, at det skal være sådan, at unge som udgangspunkt kun kan optages på en erhvervsuddannelse, hvis de har opnået et karaktergennemsnit på mindst 02 i henholdsvis dansk og matematik i de afsluttende prøver i 9. eller 10. klasse. For elever, der kommer fra 9./10. klasse, gælder endvidere, at de skal være vurderet uddannelsesparat til en erhvervsuddannelse.

Kravet vurderes opfyldt, hvis eleven kan dokumentere faglige kvalifikationer fx via avu, der i niveau og resultat svarer til mindst 02 i dansk og matematik ved folkeskolens afgangsprøve.

Det vil betyde, at de unge, der optages på erhvervsuddannelserne, har bedre forudsætninger for at kunne gennemføre en erhvervsuddannelse. Og det vil samtidigt indebære, at de unge og deres lærere allerede i grundskolen får skærpet deres opmærksomhed på, at eleverne tilegner sig de grundlæggende faglige færdigheder i dansk og matematik. Samtidig vil det bidrage til at gøre eleverne mere attraktive for de arbejdsgivere, der overvejer at indgå en uddannelsesaftale.

Grundlæggende faglige færdigheder i dansk og matematik samt parathed til uddannelsen er mindst lige så afgørende for at gennemføre en gymnasial uddannelse. Der skal derfor gennemføres drøftelser i gymnasieforligskredsen om ændring af adgangsreglerne til de gymnasiale uddannelser.

Der skal ske en afdækning af, hvordan afgangsprøverne får øget betydning, herunder en vurdering af, om det kan ske ved indførelse af karakterniveau, optagelsessamtaler el.lign. Analysen skal belyse følgende emner:

- Eksisterende adgangskrav til ungdomsuddannelser.
- Eksisterende tilbud til unge, der ikke opfylder eksisterende adgangskrav.
- Beskrive og analysere omfanget af unge, der udelukkes fra en gymnasial uddannelse, når afgangsprøvenes betydning øges.
- Analysere konsekvenserne ved forskellige modeller, der øger afgangsprøvenes betydning for optag på ungdomsuddannelserne.
- Opstille konkrete modeller for den fremtidige tilrettelæggelse af den afsluttende elevevaluering i folkeskolen og optagelse på ungdomsuddannelse.

Analysen skal senest være færdig i ultimo april 2014 og vil umiddelbart herefter blive forelagt gymnasieforligskredsen.

Spørgsmålet om adgangskrav er for EUD løst med nærværende aftale. Resultaterne af ovennævnte analyse vil umiddelbart efter analysens færdiggørelse blive forelagt gymnasieforligskredsen med henblik på drøftelser af ændring af adgangsreglerne til de gymnasiale uddannelser. Aftalepartierne er enige om, at adgangskrav til de gymnasiale uddannelser skal afspejle elevens faglige, personlige og sociale forudsætninger for at gennemføre en gymnasial uddannelse.

De samme adgangsforsudsætninger vil gælde for voksne, der søger ind på den nye erhvervsuddannelse for voksne.

6.2. Alternative adgangsveje

Klare adgangskrav skal være med til at sikre, at de elever, der optages på erhvervsuddannelserne, har de fornødne forudsætninger for at gennemføre. For at sikre, at ingen, der vurderes at kunne gennemføres en erhvervsuddannelse, hindres heri, er aftalepartierne enige om en række tiltag, der samlet skal sikre, at formålet indfries.

6.2.1. Elever med en uddannelsesaftale eller en ungdomsuddannelse har direkte adgang

To grupper af elever er undtaget fra det nye adgangskrav til erhvervsuddannelserne:

- Elever, der har indgået en uddannelsesaftale med en virksomhed, og dermed af virksomheden vurderes som parat, har direkte adgang.
- Elever, der i forvejen har gennemført en ungdomsuddannelse – og som derigenem har opnået det fornødne faglige niveau i dansk og matematik – har også direkte adgang.

Elever, der har indgået en uddannelsesaftale med en virksomhed, har mulighed for supplerende sprogundervisning eller anden undervisning, som skønnes nødvendig for at gennemføre uddannelsen i det omfang, som aftales med virksomheden og eleven. Aftalen om supplerende undervisning i praktiktiden vil fremgå af uddannelsesaftalen.

6.2.2. Mulighed for optagelse ud fra helbedsvurdering baseret på prøve og samtale

Med henblik på at ingen, der vurderes at kunne gennemføre, hindres i optagelse, vil der derudover være mulighed for optagelse på en erhvervsskole efter en centralt udviklet og fastsat prøve i dansk og matematik, en personlig samtale, der har til formål at afdække ansøgers specifikke faglige potentiale og en samlet helbedsvurdering. Den faglige test vil være på niveau med kravene til at opnå karakteren 02 i henholdsvis dansk og matematik i folkeskolens afgangsprøve, men testen vil have en faglig toning med et alment erhvervsrettet udgangspunkt i praktiske situationer og vil være anvendelsesorienteret. Det vil kun i helt særlige tilfælde være muligt at blive optaget på en erhvervsuddannelse alene via samtalen, hvis man ikke lever op til de faglige krav. Skabelon for den faglige del af samtalen fastsættes af Undervisningsministeriet efter udtalelse fra de faglige udvalg, ligesom Undervisningsministeriet efter udtalelse fra Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser fastsætter nærmere regler om skolernes samlede vurdering.

Overgang til hovedforløb og fuldførelsen for elever, som optages via optagelsesprøve og/eller samtale, må ikke afvige væsentligt fra fuldførelsen for de elever, som opfylder adgangskravet. Det vil indgå i kvalitetstilsynet i forhold til den enkelte skole at sikre, at elever, der optages direkte på grundforløbenes 2. del, bedømmes i forhold til de adgangskrav, der stilles ved overgang til hovedforløbet. Aftalepartierne forelægges løbende status for udviklingen med henblik på at tage stilling til, om der er behov for at ændre optagelsesproceduren.

6.2.3. Forsøg med betinget optag

Der igangsættes desuden en forsøgsordning over to år i 15 udvalgte kommuner med betinget optag i form af optagelseskontrakter og faglige kursusforløb.

6.2.4. Undtagelser for bestemte erhvervsuddannelser

For at sikre den fornødne fleksibilitet, der tager hensyn til de forskellige krav, som de enkelte erhvervsuddannelser stiller, skal det være muligt – hvis særlige hensyn taler for det –

at undtage enkelte erhvervsuddannelser fra kravene til resultater i dansk og/eller matematik. Dette vil i givet fald ske efter indstilling fra de faglige udvalg til undervisningsministeren og vil omfatte den konkrete uddannelse og dermed kun de elever, der starter direkte på grundforløbets 2. del.

6.3 Eksisterende og foreslåede tilbud til unge, der ikke lever op til adgangskravene

Med indførelse af adgangsforsudsætninger på 02 i henholdsvis dansk og matematik vil nogle unge ikke kunne påbegynde en erhvervsuddannelse. Til denne målgruppe eksisterer der en række uddannelsesforberedende og beskæftigelsesrettede tilbud, jf. boks 2. Rækken af tilbud vil med aftalen blive suppleret med yderligere to tilbud, EUD10 og Kombineret Ungdomsuddannelse.

Boks 2. Eksisterende og foreslåede uddannelsestilbud til unge, der ikke lever op til adgangskravene

- 10. klasse, herunder på frie skoler, efterskoler, husholdnings- og håndarbejdsskoler og i den kommunale ungdomsskole (heltidsundervisning).
- 10. klasse i samarbejde med EUD-skoler bl.a. 20/20-ordning
- Højskole inkl. ungdomshøjskole
- Daghøjskole
- Husholdnings- og håndarbejdsskoler (Frie Fagskoler)
- Almen voksenuddannelse (AVU)
- Forberedende voksenundervisning (FVU)
- Ordblindeundervisning for voksne
- Produktionsskole
- Erhvervsgrunduddannelsen (egu)
- Ungdomsuddannelse til unge med særlige behov (STU)

Herunder etableres der med reformen yderligere to uddannelsestilbud

- EUD10
- Kombineret Ungdomsuddannelse

Boks 3: Sammenhæng mellem kontanthjælpsreformen og eud-reformen

Med kontanthjælpsreformen, som trådte i kraft 1. januar 2014, er alle under 30 år omfattet af et uddannelsespålæg. Unge, der kan starte på en uddannelse, skal således hurtigst muligt i gang med en uddannelse. Unge, der ikke umiddelbart har forudsætningerne for at starte på en uddannelse, skal stå til rådighed for en indsats, der er rettet mod uddannelse.

Initiativerne i erhvervsuddannelsesreformen vil på lige fod med alle andre elever også gælde elever med uddannelsespålæg.

Personer, der i kontanthjælpssystemet får et uddannelsespålæg, søger således ind på erhvervsuddannelserne på lige fod med alle andre og skal opfylde de samme adgangskrav for at blive optaget på den konkrete uddannelse. Sådan er det i dag, og sådan vil det også være fremadrettet.

Elever, der ikke umiddelbart opfylder adgangskravene, kan – ligesom alle andre – benytte de relevante forberedende forløb for at søge at kvalificere sig, fx avu på VUC, produktions-skole mv. Kommunerne kan desuden etablere særlige forløb for at gøre de unge klar til at tage en ungdomsuddannelse.

Den forventede meraktivitet på uddannelsesområdet, herunder på erhvervsuddannelserne, som følge af kontanthjælpsreformen er indbudgetteret på finansloven for 2014 med 46,5 mio. kr. i 2014, 127,8 mio. kr. i 2015, 191,3 mio. kr. i 2016 og 201,8 mio. kr. fra 2017 og frem. Økonomien i eud-reformen tager også højde for de konsekvenser, initiativerne i eud-reformen vil have for elever, der kommer med et uddannelsespålæg.

Hverken kontanthjælpsreformen eller eud-reformen bryder med taxameterprincippet om, at midlerne følger den enkelte elev.

6.4 Styrkelse af produktionsskolernes rolle

Med aftalen styrkes produktionsskolernes rolle i forhold til unge, der ikke umiddelbart har forudsætninger for at påbegynde en ungdomsuddannelse. Produktionsskolerne skal i vidt omfang forestå eller indgå i de lokale institutionssamarbejder, der skal udbyde Kombineret Ungdomsuddannelse. Desuden skal skolerne på hidtidige vilkår tilrettelægge eller medvirke til erhvervsgrunduddannelse, produktionsskolebaseret erhvervsuddannelse, ungdomsuddannelse for unge med særlige behov og aktiveringsforløb.

Boks 4 nedenfor beskriver produktionsskolernes opgaver.

UU skal efter erhvervsuddannelsesreformens gennemførelse have skærpet opmærksomhed på at vejlede unge, der ikke umiddelbart lever op til adgangsforudsætningerne, til opkvalificering gennem almen undervisning og kombinationsforløb på produktionsskoler.

Aftalepartierne er derfor enige om at styrke produktionsskolernes muligheder for at målrette produktionsskoleforløb til unge, som er motiveret for erhvervsrettet uddannelse, men som på grund af mangelfulde skolekundskaber har brug for opkvalificering for at kunne

optages i en erhvervsuddannelse samtidig med, at de deltager i meritgivende erhvervsrettede kombinationsforløb. Dette gøres muligt ved en ændring af produktionsskoleloven.

Boks 4: Produktionsskolernes opgaver

Selvstændig hovedopgave:

Produktionsskoleforløb efter *lov om produktionsskoler* er for unge under 25 år, som ikke har gennemført en ungdomsuddannelse, og som ikke umiddelbart har forudsætninger for at påbegynde en sådan uddannelse. Tilbuddet skal styrke deltagernes personlige udvikling og forbedre deres muligheder i uddannelsessystemet og på det almindelige arbejdsmarked, herunder til beskæftigelse i fleksjob, i skånejob eller lignende. Tilbuddet skal endvidere bidrage til at udvikle deltagernes interesse for og evne til aktiv medvirken i et demokratisk samfund.

Tilbuddet kan omfatte meritgivende kombinationsforløb til erhvervsuddannelser og kompetencegivende almen undervisning. Disse to elementer kan til sammen dog ikke overstige 1/3 af produktionsskoleforløbet.

Nuværende samarbejdsopgaver

Erhvervsgrunduddannelse (egu) efter *lov om erhvervsgrunduddannelse* tilrettelagt for kommuner eller som underleverandør til kommunal egu.

Produktionsskolebaseret erhvervsuddannelse (pbe) efter *lov om erhvervsuddannelser i samarbejde med erhvervsskoler og faglige udvalg*.

Uddannelsesforløb efter *lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (STU)* – enten ved at elever deltager på værkstederne sammen med de øvrige produktionsskoledeledere eller ved undervisning på særlige hold eller forløb for denne gruppe.

Aktiveringsforløb for kommuner (jobcentre) efter *beskæftigelseslovgivningen og betalingsloven*.

Foreslåede samarbejdsopgaver

Skolerne vil efter forslaget yderligere skulle spille en central rolle som koordinerende udbydere af *Kombineret Ungdomsuddannelse* eller som deltager i de lokale institutionssamarbejder, der skal udbyde denne uddannelse.

7. Ny erhvervsrettet 10. klasse (EUD10)

Aftalepartierne er enige om, at der skal oprettes en ny linje i 10. klasse (EUD10), der forbereder eleverne til erhvervsuddannelserne og gør dem klar til at opfylde adgangskravene. Forløbet er målrettet de elever, der er motiveret for en erhvervsuddannelse, men ikke opfylder adgangsforsætningerne eller er usikre på, om en erhvervsuddannelse er det rette valg.

Forløbet skal tilrettelægges, så det retter op på elevernes manglende uddannelsesparathed, herunder svage færdigheder i dansk og matematik, og skal introducere de unge til de fire nye hovedområder på erhvervsuddannelserne.

For unge, der ikke mindst havde karakteren 02 i gennemsnit i henholdsvis dansk og matematik ved start på EUD10, bliver det obligatorisk at aflægge prøve i dansk og matematik ved afslutningen af 10. klasse.

Den enkelte elev bestemmer selv, om pågældende ønsker at søge EUD10 eller et andet 10. klasseforløb.

7.1. Indhold

Ligesom for almen 10. klasse skal indholdet i EUD10 bestå af en obligatorisk del og en valgfri del, dog således, at en del af den valgfri del vil bestå af obligatoriske elementer. EUD10 varer 1 skoleår.

Den obligatoriske del vil grundlæggende være tilsvarende indholdet i almen 10. klasse, men med en toning mod erhvervsuddannelserne, fx i forhold til den selvvalgte opgave. Den valgfrie del skal specifikt introducere til erhvervsuddannelserne, med obligatorisk brobygning samt fag og elementer, der introducerer til de fire nye hovedområder.

Der fastsættes et samlet minimumskrav om samarbejde med en erhvervsskole på 30 pct. af undervisningstiden. Det vil være muligt at samarbejde yderligere, fx i op til 50 pct. af undervisningstiden – i alt 20 uger - svarende til hele den valgfri del på 14 uger, som skal introducere til erhvervsuddannelserne, og 6 ugers obligatorisk brobygning samt den obligatoriske opgave. Endvidere kan der ske en betoning mod erhvervsuddannelserne i den obligatoriske del.

7.2. Udbud og vejledning

Alle kommuner forpligtes til at udbyde EUD10. Det skal ske som led i kommunernes gældende forpligtelse til at tilbyde 10. klasse til unge under 18 år. Organiseringen af de forskellige 10. klassetilbud er inden for rammerne af lovgivningen op til den enkelte kommune.

Kommunalbestyrelsen fastsætter kapaciteten i EUD10, men det skal tilstræbes, at der tilbydes pladser nok til at alle, der tilhører den primære målgruppe, kan optages. Det følges løbende, om kommunerne opretter EUD10 tilbud i tilstrækkeligt omfang

Kommunalbestyrelsen vil som i dag kunne indgå overenskomst med en erhvervsskole om varetagelse af 10. klasseundervisningen, herunder EUD10 - så længe kravene til indhold, varighed mv. er opfyldt, og så længe ansvaret entydigt er kommunalt.

Kommunalbestyrelsen skal indgå overenskomst med en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, om samarbejdet i EUD10.

Eleverne vil modtage vejledning om 10. klasse, herunder EUD10, jf. de almindelige regler om vejledning. Processen med afklaring af, hvad der skal ske efter 9. klasse, vil bl.a. blive understøttet af uddannelsesparathedsvurderingen i 8. klasse og styrkelse af undervisningen i det obligatoriske emne uddannelses-, erhvervs-, og arbejdsmarkedsorientering. Der henvises i øvrigt til afsnit 11 om fokusering af vejledningsindsatsen.

8. Ny Kombineret Ungdomsuddannelse

Der oprettes en ny Kombineret Ungdomsuddannelse, der er et beskæftigelsesrettet kompetencegivende ungdomsuddannelsesstilbud til de 15-24-årige, der ikke har de nødvendige faglige, sociale eller personlige kompetencer til at gennemføre en erhvervs- eller en gymnasial uddannelse. Eleverne kan også opnå grundlag for videre kompetencegivende uddannelse.

8.1. Formål og titel

Kombineret Ungdomsuddannelse tilrettelægges som en 2-årig beskæftigelsesrettet kompetencegivende ungdomsuddannelse, der endvidere vil give grundlag for videre uddannelse. Kombineret Ungdomsuddannelse understøtter tilegnelsen og udviklingen af elevens faglige, personlige og almene kompetencer samt forståelse for at indgå på arbejdsmarkedet og i uddannelsessystemet. Formålet er, at løfte elevernes grundlag for efterfølgende beskæftigelse i forhold til et lokalt/regionalt arbejdsmarked, således at de bliver relativt bedre end øvrige ufaglærte uden en ungdomsuddannelse. Kombineret Ungdomsuddannelse kan tillige forberede til fortsat – primært erhvervsrettet – uddannelse, hvis eleverne undervejs i uddannelsen udvikler sig i en retning, hvor ordinær ungdomsuddannelse synes realistisk.

Unge, der har gået på Kombineret Ungdomsuddannelse vil kunne blive optaget på en kompetencegivende uddannelse på linje med øvrige elever, såfremt de opfylder adgangsbestemmelserne.

Uddannelsens fleksible opbygning og lokale tilsnit gør det muligt at orientere uddannelsen mod regionens lokale arbejdsmarked og beskæftigelsesmuligheder, da målgruppen typisk er mindre mobil end andre grupper på arbejdsmarkedet.

En afsluttet Kombineret Ungdomsuddannelse giver titlen erhvervsassistent inden for et nærmere bestemt jobområde.

8.2. Målgruppe

Kombineret Ungdomsuddannelse er et tilbud til unge, som er motiverede for uddannelse, men som i dag enten påbegynder en erhvervsuddannelse uden realistisk mulighed for at kunne gennemføre, benytter sig af ikke-kompetencegivende tilbud eller slet ikke er i uddannelse.

Kombineret Ungdomsuddannelses målgruppe er unge med afsluttet 9. eller 10. klasse (eller tilsvarende) under 25 år med svage faglige, sociale eller personlige forudsætninger, som enten ikke er eller ville kunne blive vurderet uddannelsesparat til erhvervsuddannelse eller gymnasial uddannelse.

Kombineret Ungdomsuddannelse er dermed ikke tiltænkt elever, der har de faglige, sociale eller personlige forudsætninger for at gennemføre en almindelig ungdomsuddannelse; ej heller elever som blot er *uafklarede* i forhold til, hvilken erhvervsuddannelse eller gymnasiale ungdomsuddannelse, der er den rigtige for dem. Kombineret Ungdomsuddannelse er ligeledes ikke tiltænkt unge, som vurderes at være umotiverede i forhold til at gennemføre en uddannelse

8.3. Struktur, indhold og pædagogik

8.3.1 Struktur og indhold

Uddannelsesforløbet bliver sammensat, så eleverne får en kompetenceudvikling i forhold til det lokale arbejdsmarked og med udgangspunkt i elevens særlige behov og forudsætninger. Kombineret Ungdomsuddannelse har en varighed på maksimalt to år og er opdelt i fire dele af et halvt års varighed.

Der fastsættes centralt ca. 10 interessebetonede erhvervstemaer, som uddannelsen udbydes indenfor. Temaerne er uddannelsens vejledningsprofil til de unge. Temaerne sammensættes og beskrives af skolerne, så de appellerer til de unges interesser, og således motiverer de unge til at gennemføre uddannelsen. Eleven vælger erhvervstema i slutningen af uddannelsens 2. del efter at have afprøvet forskellige temaer. Det lokale arbejdsmarked skal deltage i udfyldelsen af temaerne og vil således også være med til at tegne indholdet af uddannelsen, så den beskæftigelsesmæssige profil styrkes. Erhvervstemaerne kan fx være følgende:

- Mad & sundhed
- Kommunikation & medier
- Service & transport
- Innovation & produktudvikling
- Byg & bolig
- Motor & mekanik
- Turisme, kultur & fritid
- Miljø og genbrug
- Børn, unge og ældre

Undervisningsministeriet kan give dispensation for de centralt definerede temaer i forbindelse med godkendelse af udbud.

Forløbet består af undervisning, som er udviklet specifikt til Kombineret Ungdomsuddannelse og kompetencegivende undervisning fra anden uddannelseslovgivning. Dertil kommer, at dele af undervisningen gennemføres via ophold i en virksomhed som 'erhvervstræning'.

Kompetencegivende uddannelsesfag er praktiske og anvendelsesorienterede forløb og fag, som udvikles lokalt på institutionerne. Fagene beskrives i reglerne for uddannelsen, men udfoldes og detaljbeskrives i udbudsfasen af Kombineret Ungdomsuddannelse. Der er tale om fag, der vedrører kommunikation, samarbejde, organisation og arbejdspladskompetence (mødetid, tiltaleform, initiativ, ansvar, personlig hygiejne m.v.).

De *faglige kompetencer* tilegnes dels gennem projektundervisningen, dels ved at eleven tager indhold eller andre elementer fra kompetencegivende uddannelser (fx erhvervsuddannelser, avu/FVU/hf-enkeltfag, AMU) eller øvrige forberedende undervisning (afviklet på fx produktionsskole, højskoler, daghøjskoler, husholdnings- og håndarbejdsskoler, kommunale ungdomsskoler, erhvervsskoler, VUC, mv.) eller i erhvervstræning i lokale virksomheder,

organisationer og foreninger, mv. Eleverne afslutter uddannelsen med D-niveau i mindst ét alment fag, fx dansk, hvis uddannelsen afsluttes efter 1½ år og to fag på D-niveau, hvis uddannelsen afsluttes efter 2 år, hvoraf det ene er dansk og det andet valgfrit (fx matematik). Uddannelsen skal samlet set have mål og indhold, der sikrer, at uddannelsen kan placeres på niveau 3 på den nationale kvalifikationsramme (NQF). Andelen af kompetencegivende undervisning skal afspejle denne indplacering på hver af uddannelsens dele.

Formålet med Kombineret Ungdomsuddannelse er at give eleverne solide beskæftigelsesrettede kompetencer, der motiverer og forbereder dem til et aktivt arbejdsliv. Samtidig vil eleverne have mulighed for at skifte til en anden ungdomsuddannelse, hvis de opnår kompetencer til det.

For elever, som gennemfører den sidste del af Kombineret Ungdomsuddannelse 3. og 4. del, tones denne del af uddannelsen mod et konkret erhverv, hvor der vælges erhvervstema, og opnås basale faglige færdigheder inden for det valgte område. Dette fremmer muligheden for systematisk påstigning på 2. del, og giver elever på første del mulighed for at afprøve forskellige temaer, inden de vælger beskæftigelsesprofil.

Uddannelsen skal samlet tilrettelægges, så undervisningen ikke opleves fagopdelt og fragmenteret. Derfor skal undervisningen tilrettelægges på en praktisk og anvendelsesorienteret måde.

Uddannelsens enkelte dele, herunder vægtning, fremgår af *boks 5* nedenfor.

Boks 5. Indhold og struktur i Kombineret Ungdomsuddannelse

1. del - afklaringsforløb 20 uger

- Der foretages en individuel realkompetencevurdering og udarbejdes personlige uddannelsesplaner.
- Undervisning, der udvikles lokalt, fx kommunikation, samarbejde og arbejdspladskompetencer.
- Mulighed for erhvervstræning eller forløb f.eks. på produktionsskole, højskole eller daghøjskole
- Uddannelses- og beskæftigelsesforberedende forløb, herunder dansk og matematik – der lægger vægt på holdfællesskab samt undervisning med afsæt i projekt- og værkstedskultur
- Obligatoriske kompetencegivende fag: Minimum begyndende dansk, der afsluttes på D-niveau efter uddannelsens 4. del.
- Holdfællesskab og projekt- og værkstedskultur
- Individuel vejledning

2. del – Afklaring og almene fag 20 uger

- Undervisning, der udvikles lokalt, fx kommunikation, samarbejde og arbejdspladskompetence.
- Erhvervstræning
- Obligatoriske kompetencegivende fag: AMU, eud-enkeltfag, FVU/AVU, hf-enkeltfag eller fortsat almene fag mod D-niveau.
- Holdfællesskab, projekt- og værkstedskultur stadig fundamentet
- Individuel vejledning om Kombineret Ungdomsuddannelse eller afstigning til beskæftigelse eller anden ungdomsuddannelse

3. del – 20 uger

- Projektorientering som fælles ramme om individuelle eller gruppeorienterede forløb. Projekterne kan f.eks. handle om ”markedsføring af Danmark’ eller ”Dansk design’.
- Erhvervstræning inden for elevens beskæftigelsessigte
- Obligatoriske kompetencegivende fag: AMU, eud-enkeltfag, FVU/AVU, hf-enkeltfag: 1 alment fag på D-niveau (herunder dansk og matematik)
- Kan evt. tilrettelægges individuelt eller i grupper med udgangspunkt i elevernes niveau og foretrukne beskæftigelsesprofil
- Individuel vejledning om fortsat Kombineret Ungdomsuddannelse eller overgang til beskæftigelse, samt evt. overgang til anden uddannelse.

4. del – Udslusning 20 uger

- 4. del er som udgangspunkt individuelt tilrettelagt, men nært knyttet til den enkelte elevs foretrukne beskæftigelsesprofil for at understøtte elevens overgang til arbejdsmarkedet.
 - Erhvervstræning relateret til elevens beskæftigelsessigte
 - Obligatoriske kompetencegivende fag: Afslutning af 2 obligatoriske fag på D-niveau, herunder dansk som det ene, og fag som AMU, eud-enkeltfag AVU/FVU eller hf-enkeltfag.
 - Individuel vejledning om overgang til beskæftigelse, samt evt. overgang til anden uddannelse.
-

Eleverne følges som hovedregel ad i sammenhængende forløb, men individualiseringen skal udvikles i takt med, at eleverne bliver mere selvstændige og arbejdsmarkedsparate.

En elev kan på 4. del have et individuelt uddannelsesforløb eller institutionsophold uafhængigt af de øvrige elever på holdet jf. boks 5.

8.3.2 Pædagogik og tilrettelæggelse

Undervisningen skal hvile på følgende bærende principper for pædagogik og tilrettelæggelse:

- Klasse- og holdfællesskabet skal være et bærende element. Fag og læring står i centrum i et fælles læringsmiljø.
- Udvikling af personlige og sociale kompetencer med afsæt i fællesskab og trygge rammer gennem hele uddannelsen skal gøre eleven parat til undervejs at kunne bevæge sig over større afstande og modtage undervisning i forskellige institutionelle sammenhænge og være i erhvervstræning.
- Teori og praksis kombineres i anvendelsesorienteret, værkstedsbaseret undervisning i projekter.
- Undervisningen er differentieret, så den enkelte elev bliver udfordret på egne evner og interesser i udviklingen af relevante kompetencer.
- Der er kontinuitet i voksenrelationen. Én eller få tydelige voksne følger eleverne hele vejen igennem uddannelsen og understøtter den enkelte elevs udvikling og gennemførelse.

Uanset om eleven afbryder eller gennemfører uddannelsen, udskrives et kompetence- hhv. uddannelsesbevis, som beskriver, hvilke kompetencer den unge har opnået under uddannelsen, herunder fag og niveau.

8.4. Organisering og udbud

Kombineret Ungdomsuddannelse varetages af et institutionssamarbejde inden for et geografisk afgrænset udbudsområde. Med henblik på at skabe størst mulig fleksibilitet er der ikke foretaget en prioritering af, hvordan et konkret institutionssamarbejde skal sammensættes. Der stilles således ikke krav om, hvilke skoletyper, der skal indgå, eller til antallet af institutioner.

Alle institutionstyper, som i dag arbejder med målgruppen på forskellig vis, kan indgå i institutionssamarbejdet. Institutionssamarbejder, kan fx omfatte:

- Erhvervsskoler
- Produktionsskoler
- Højskoler
- Institutioner, der udbyder AVU/FVU og/eller hf (VUC-centre)
- Institutioner, der udbyder arbejdsmarkedsuddannelser (AMU-centre)
- Husholdnings- og håndarbejdsskoler
- Kommunale ungdomsskoler
- Daghøjskoler

Én institution i institutionssamarbejdet skal påtage sig det overordnede ansvar for organisering og administration af Kombineret Ungdomsuddannelse-tovholderinstitutionen. Der udbetales tilskud til tovholderinstitutionen, som også har det samlede overblik over de enkelte elevers uddannelsesaktiviteter. Det er ikke fastlagt på forhånd, hvilken institutionstype, der skal varetage denne opgave - dette besluttet inden for institutionssamarbejdet.

Samarbejdet – der kan involvere både private og offentlige virksomheder, organisationer, foreninger, mv. – fordrer en tæt kontakt og et godt og tillidsfuldt netværk mellem uddannelsesinstitutioner og lokale virksomheder.

Kun institutionssamarbejder, der i tilbudsfasen dokumenterer, at de er i stand til at sammensætte tilbud, hvor institutionernes forskelligartede erfaringer samles i et sammenhængende uddannelsesstilbud, kan komme i betragtning. I den forbindelse skal der i udvælgelsen af institutioner lægges vægt på, at institutionerne yder et opsøgende arbejde blandt de lokale virksomheder og identificerer de virksomhedslokale behov for arbejdskraft, og at indholdet og tilrettelæggelsen af uddannelsen dermed matcher lokalområdets efterspørgsel.

8.4.1. Udbud

Etableringen af Kombineret Ungdomsuddannelse sker konkret ved udbud. Institutions-samarbejdet skal være så bredt som muligt, så alle lokale institutioner har mulighed for at indgå i institutionssamarbejdet.

Ved udbuddet af Kombineret Ungdomsuddannelse skal institutionssamarbejdet beskrive, hvordan det vil sikre et samarbejde med Ungdommens Uddannelsesvejledning samt øvrige skoler og ungdomsuddannelsesinstitutioner i udbudsområdet. Således indgår erfaring med skole- og institutionssamarbejde (garantiskolesamarbejde) med øget vægt. Skoler, der allerede har erfaring med at samarbejde på tværs af institutioner om elever, der er i målgruppen for Kombineret Ungdomsuddannelse har således en naturlig fordel, når uddannelsen skal udbudsplaceres. Det gælder f.eks. garantiskolerne

Udbuddet tilrettelægges således, at der sikres geografisk spredning af Kombineret Ungdomsuddannelse i hele landet, som inddeles i ca. 15-20 udbudsområder, der hver tildeles et antal pladser med udgangspunkt i det relative antal unge, som ikke har og som ikke er færd med at tage en ungdomsuddannelse. I gennemsnit vil hvert udbudsområde blive tildelt ca. 125-170 pladser.

Det vil være en del af udbudsbetingelserne, at den enkelte skole opretter forløb, der sikrer, at uddannelsen har på- og afstigningsmuligheder, der understøtter de differentierede elevforudsætninger. Forløbene oprettes efter dialog med UU, der foretager visitationen til Kombineret Ungdomsuddannelse.

Det forudsættes, at eleverne i forhold til den daglige undervisning har en fast geografisk forankring inden for udbudsområdet. Der er imidlertid ikke noget til hinder for, at der som led i undervisningen tilrettelægges temabaserede ophold på andre institutioner, eller at en institution uden for det geografiske område indgår i og/eller bidrager til institutionssamarbejdet.

8.5. Dimensionering, visitation og evaluering

Kombineret Ungdomsuddannelse etableres med et årligt optag på max. 2.500 elever, svarende til 3,5 pct. af en typisk ungdomsårgang.

Dimensioneringen skal sammenholdes med, at der er usikkerhed forbundet med uddannelsens effekter på målgruppens efterfølgende overgang til varig beskæftigelse. Hvis uddannelsen viser sig at have gode effekter på beskæftigelsesfrekvensen, kan tilgangen på et senere tidspunkt eventuelt udvides. Omvendt skal Kombineret Ungdomsuddannelse fremtid overvejes, hvis det viser sig, at den ikke fører til beskæftigelse eller uddannelse.

Unge skal visiteres til Kombineret Ungdomsuddannelse, og ansvaret herfor placeres i kommunerne. Kombineret Ungdomsuddannelse vil dermed være yderligere et tilbud, som UU-vejlederne kan visiterer til efter bestemte kriterier. Eleverne skal visiteres med udgangspunkt i personlige kompetencer og tidligere uddannelses- og erhvervs erfaring, herunder til forløb af forskellig varighed.

Målgruppevurderingen foretages af UU. Selvom vurderingen foretages på et oplyst grundlag, så vil der i målgruppen være unge, som undervejs får mod på og viser forudsætninger for at gennemføre en ordinær ungdomsuddannelse, og som efter første år derfor vurderes at kunne opfylde adgangskravene. For disse unge og for unge, der efter et år har mod på og vurderes at have forudsætninger for beskæftigelse, skabes en afstigningsmulighed efter 1. år.

Ingen elever har retskrav på optag til Kombineret Ungdomsuddannelse.

Kombineret Ungdomsuddannelse er en ny uddannelse, og der kan blive behov for justeringer. Kombineret Ungdomsuddannelse vil derfor blive evalueret efter 3 år med henblik på eventuelle justeringer i uddannelsens tilrettelæggelse, udbud mv. Kombineret Ungdomsuddannelse evalueres igen efter 5 års forløb således, at der foreligger et resultat af evalueringen til brug for udarbejdelsen af et lovforslag i folketingsåret 2020/2021.

Der tilkobles endvidere følgeforskning med henblik på at kunne vurdere uddannelsens effekt på bl.a. de unges beskæftigelsesmuligheder. Følgeforskningen skal både følge elever, der gennemfører Kombineret Ungdomsuddannelse og elever, der falder fra uddannelsen eller i øvrigt er uden for uddannelse. Følgeforskningen gennemføres med henblik på at kvalificere dimensionering og indhold i uddannelsen.

Aktivitetudviklingen (varigheden af uddannelsesforløbene) følges tæt. Hvis aktiviteten på Kombineret Ungdomsuddannelse afviger væsentligt fra forudsætningerne i aftalen, skal aftalepartierne tilvejebringe den fornødne finansiering eller justere rammerne for tilrettelæggelsen af uddannelsen, herunder genoverveje varighed, dimensionering, visitationspraksis mv.

Med mindre andet besluttet ophører Kombineret Ungdomsuddannelse august 2021. Aftalepartierne er samtidig enige om, at der også fremadrettet skal være en ungdomsuddannelse til målgruppen. De midler, der er afsat til Kombineret Ungdomsuddannelse reserveres også fremadrettet til et relevant uddannelsesstilbud til målgruppen.

8.6. Forsørgelse

Elever modtager SU under hele uddannelsen – også under ophold med erhvervstræning. Eleverne skal opfylde de almindelige betingelser for at modtage SU, bl.a. skal de være fyldt 18 år. Uddannelsen giver ikke dimittendrettigheder i forhold til optag i en a-kasse og dermed ikke adgang til dagpenge.

9. Mere og bedre undervisning

Vi skal have flere og dygtigere erhvervsuddannede i Danmark. Kvaliteten i erhvervsuddannelserne skal derfor forbedres markant gennem mere og bedre undervisning. Det skal sikres gennem en flerstrengt indsats med afsæt i mere undervisningstid, et markant løft af lærernes kompetencer, en tydeligere kobling af skoleundervisningen og praktikuddannelsen samt mere varieret og differentieret undervisning, som tager udgangspunkt i den enkelte elevs behov og faglige interesser.

9.1. Minimumstimetal for lærerstyret undervisning

Aftalepartierne er enige om, at alle elever skal sikres et vist niveau af lærerstyret undervisning, uanset hvor de tager deres erhvervsuddannelse. Derfor indføres et minimumstimetal for lærerstyret undervisning på grundforløbet på 25 klokketimer om ugen fra august i 2015, stigende til 26 timer fra august 2016 og frem. Et samlet minimumstimetal på 26 klokketimer om ugen på grundforløbet fra 2016 vil betyde, at eleverne er sikret, hvad der svarer til knap 35 lektioners undervisning á 45 minutter ugentligt. Det svarer i gennemsnit til knap 7 lektioner á 45 minutter om dagen. Minimumstimetallet skal ses som et samlet gennemsnit over et grundforløb.

På uddannelserne detailhandelsuddannelse med specialer, handelsuddannelse med specialer, eventkoordinatoruddannelsen, generel kontoruddannelse og sundhedsservicesekretæruddannelsen får skolerne økonomisk mulighed for at styrke undervisningen på grundforløbets 2. del, svarende til en beregningsteknisk øget undervisningsintensitet på 2 uger for at styrke kvaliteten på de merkantile uddannelser uden obligatorisk eux. Den øgede undervisningstid skal anvendes til at nå højere kompetencemål ved overgangen til hovedforløbet f.eks. til at løfte niveauet i faget dansk og i et af de uddannelsesspecifikke kompetencemål

Skolerne skal fremover dokumentere, at omfanget af lærerstyret undervisning opfylder minimumskravet, dvs. at eleverne har fået tilbudt den undervisning, de har krav på.

Lærerstyret undervisning betyder, at læreren tilrettelægger en undervisning, hvori læreren indgår aktivt. I erhvervsuddannelserne indgår læreren typisk aktivt i følgende tre former for undervisningsaktiviteter: Formidling af fagligt stof, demonstration af en færdighed, vejledning og løbende evaluering i forbindelse med elevernes selvstændige opgave- eller problemløsning. Disse aktiviteter kan udføres for større eller mindre elevgrupper og for enkelte elever.

Lærerstyret undervisning skal være skemalagt, elevens deltagelse skal være obligatorisk, og læreren skal være til stede eller umiddelbart tilgængelig. Der vil centralt blive fastlagt nærmere rammer for, hvad lærerstyret undervisning indbefatter.

Undervisningen på erhvervsuddannelserne gennemføres som fuldtidsundervisning inkl. elevernes selvstændige opgaveløsning, hjemmearbejde, forberedelse, mv. Det vil sige, at elevens arbejde med uddannelsen samlet set skal være af et omfang svarende til arbejdstiden for en fuldtidsbeskæftiget - 37 timer om ugen. Reformen ændrer ikke på dette krav.

9.2. Kompetenceløft til lærere

Der stilles i dag erhvervsfaglige og pædagogiske krav til lærernes undervisningskompetencer på erhvervsuddannelserne. Kravene til erhvervsfaglige kompetencer omfatter grundlæggende erhvervsrettet uddannelse eller anden relevant professionsuddannelse, relevant og aktuel erhvervs erfaring (2-5 år) samt kompetencer svarende til niveauet i den erhvervsgymnasiale fagrække (bred almen baggrund). Hvad angår lærernes pædagogiske kompetencer er kravene til ny- og fastansatte lærere, at de skal have pædagogiske kompetencer svarende til en pædagogisk diplomuddannelse (PD) senest fire år efter ansættelse. Den enkelte skole kan fravige de pædagogiske kompetencekrav for øvrige lærere, herunder lærere i tidsbegrænset ansættelse (max. 1 år) og timelærere.

Kompetenceudviklingen af lærerne skal gå på to ben; opkvalificering af lærernes faglige kompetencer i relation til de erhverv, som uddannelserne retter sig imod jf. *afsnit 9.2.1. Fag-*

lig opkvalificering af lærere ved virksomhedsforløb, og opkvalificering af lærernes pædagogiske kompetencer jf. afsnit 9.2.2. *Markant løft af lærernes pædagogiske kompetencer.*

For begge indsatser gælder, at de skal være tæt koblet til de politisk fastsatte mål med reformen, herunder ikke mindst effekterne på elevniveau, der sikrer, at alle bliver så dygtige, som de kan.

9.2.1. Faglig opkvalificering af lærere ved virksomhedsforløb

Der afsættes midler til, at lærere kan komme i kortere forløb i en virksomhed. Formålet er, at lærerne ajourfører deres viden om den nyeste faglige udvikling inden for faget og branchen. Lærerne skal klædes på til at styrke dels praksisrelateret undervisning på grundforløbet, dels samarbejdet med praktikoplærere i praktikvirksomhederne om tilrettelæggelse og gennemførelse af undervisningen og praktikuddannelsens indhold. Reformen skal sikre, at denne virksomhedsbaserede faglige kompetenceudvikling af lærerne anvendes både i den enkelte skoles udvikling af praksisrelateret undervisning og i skolens samarbejde med virksomhederne.

9.2.2. Markant løft af lærernes pædagogiske kompetencer

For at understøtte implementeringen af kvalitetsinitiativerne - fx styrkelse af differentiering, kobling af skoleundervisningen og praktikuddannelsen og anvendelse af it som pædagogisk værktøj - skal lærernes pædagogiske kompetencer styrkes markant. Aftalepartierne er derfor enige om, at alle lærere inden 2020 skal have erhvervspædagogiske kompetencer, der i omfang svarer til 10 ECTS-point. Niveaumæssigt kan kompetenceløftet fx være et modul fra en pædagogisk diplomuddannelse, fx fra Diplomuddannelsen i erhvervspædagogik.

Vurderingen af lærernes behov for kompetenceudvikling skal tage udgangspunkt i skolerens eksisterende efteruddannelsesindsats. Derfor skal der gennemføres en kortlægning af lærernes nuværende pædagogiske og faglige kompetenceniveau og deres deltagelse i efteruddannelse. Kortlægningen gennemføres i første halvår af 2014.

Herudover er aftalepartierne enige om at permanentgøre kravet fra finansloven for 2013 om, at lærere fastansat i 2010 eller senere skal erhverve sig kompetencer mindst svarende til en gennemført pædagogisk diplomuddannelse inden for fire år efter ansættelsestidspunktet.

Der er endvidere nedsat et partsudvalg, som har til opgave at fastlægge pejlemærker for udmøntningen af de på finanslovsforslaget for 2014 afsatte midler til kompetenceudvikling af lærerne på ungdoms- og voksenuddannelsesområdet i forlængelse af *Lov om forlængelse og fornyelse af kollektive overenskomster og aftaler for visse grupper af ansatte på det offentlige område* (lov nr. 409 af 26/4 2013).

Generelt skal kompetenceudviklingen af lærerne (såvel den pædagogiske som den faglige, jf. afsnit 9.2.1) foregå i samspil med den enkelte erhvervsskoles faglige og pædagogiske udvikling, det vil sige i samspil med udmøntningen af nedenstående initiativer, jf. afsnit 9.6.1, 9.6.2 og 9.6.3 om pædagogisk ledelse, lederudvikling i praksis og skoleudvikling i praksis.

Endvidere skal indholdet af planlægning og gennemførelse af kompetenceudviklingen af lærerne være praksisrelateret. I indsatsen skal der lægges vægt på, at kompetenceudviklingen tager afsæt i lærernes og skolerens daglige pædagogiske og faglige udfordringer, og at resultaterne af kompetenceudviklingen anvendes i videreudvikling af skolerens faglige og pædagogiske praksis.

9.3. Undervisningsdifferentiering, niveaudeling og talentspor

Differentiering omfatter for det første undervisningsdifferentiering, hvor læreren i den enkelte klasse tager højde for fx elevernes forskellige læringsstile, men hvor eleverne principielt skal nå samme slutkompetence. For det andet kan differentiering være niveaudelt undervisning, hvor eleverne opnår forskellige slutkompetencer, fx i form af opdeling i hold, påbygning eller eux.

9.3.1. Øget brug af undervisningsdifferentiering

Aftalepartierne er enige om, at skolerne skal forpligtes til at implementere og anvende metoder til undervisningsdifferentiering. En styrket undervisningsdifferentiering kan fx dreje sig om, at lærerne udvikler forskellige metoder til at formidle og forklare fagligt stof for eleverne, der tager udgangspunkt i elevernes forskellige måder at lære på og deres faglige forudsætninger. For at kunne tilrettelægge en differentieret undervisning skal lærerne systematisk anvende deres viden om elevernes forudsætninger og interesser til at differentiere læringsformerne, fx til at vurdere, hvilke elever der bedst lærer gennem praktisk opgaveløsning henholdsvis teoretisk opgaveløsning.

Skolens mål for udvikling af metoder til undervisningsdifferentiering samt implementeringen af dette arbejde skal være et strategisk fokusområde og fremgå af den enkelte skoles didaktiske og pædagogiske grundlag, der indgår i de årlige handlingsplaner for øget gennemførelse.

9.3.2. Øget brug af niveaudeling og talentspor

For at styrke differentiering i form af *niveaudeling* indføres der i lovgivningen krav om, at:

- Erhvervsskolerne skal udbyde fag på flere niveauer med henblik på at kunne udfordre eleverne bedst muligt.
- Erhvervsskolerne skal bl.a. gennemføre talentspor på *alle* relevante uddannelser og tilbyde intensiv træning i relevante faglige kompetencer som forberedelse til deltagelse i konkurrencer.
- For at understøtte niveaudelingen skal de faglige udvalg for uddannelserne udvikle undervisningsmål for relevante område- og specialefag på højere niveauer end de obligatoriske. I dag anvendes niveaudeling primært på grundfag (f.eks. dansk f til c niveau), og mange uddannelsesspecifikke fag udbydes kun på ét niveau. Med flere muligheder for niveaudeling ligestilles de almene og de uddannelsesspecifikke fag i højere grad for at sikre større bredde i de faglærtes færdigheder ved afsluttet uddannelse.

Niveaudeling kan organiseres ved, at dele eleverne op i forskellige hold, der hvert repræsenterer et niveau eller ved, at man på samme hold gennemfører undervisning, der leder frem til forskellige niveauer.

De faglige udvalg har ansvar for at udvikle talentspor fx i form af højniveauer i specialefag, der kan forbedre elevernes beskæftigelsesmuligheder inden for uddannelsens beskæftigelsesområde og forberede elever på nationale og internationale konkurrencer eller højniveauer i grundfag, der kan styrke elevernes overgang til relevante videregående uddannelser, så der senest i 2016 gennemføres talentspor på alle relevante skoler og uddannelser og tilbydes intensiv træning i relevante faglige kompetencer som forberedelse til deltagelse i konkurrencer.

9.4. Bedre kobling af skoleforløb og virksomhedspraktik

Erhvervsuddannelsernes vekseluddannelsesprincip, hvor eleverne skiftevis er i skole og i praktikuddannelse, er internationalt anerkendt, fordi disse uddannelser sikrer høj kvalitet og

beskæftigelse. Vekslen mellem skoleundervisning og praktikuddannelse motiverer både de praktisk og bogligt orienterede elever for at lære. I forhold til elevernes læringsudbytte er det imidlertid en udfordring, at eleverne har svært ved at se sammenhængen mellem praktikuddannelsen og det, de lærer på skolen.

Med henblik på at styrke denne sammenhæng er aftalepartierne enige om følgende initiativer:

9.4.1. Kompetencemål om at anvende teori i praksis

For at styrke elevernes evne til at koble teori og praksis indføres der i skoleundervisningen - både på grund- og hovedforløb - et nyt kompetencemål, der medfører ændring af uddannelsesreglerne, herunder eksamenskrav. Kompetencemålet skal sikre en optimering af læringsmulighederne i vekseluddannelserne. Kompetencemålet indføres løbende i hver uddannelsesbekendtgørelse i forbindelse med førstkommande revision.

9.4.2. Praksisrelateret undervisning

Til at understøtte elevernes evne til at koble teori og praksis skal den praksisrelaterede undervisning på både grund- og hovedforløb styrkes. Dette skal ske ved, at læreren systematisk bruger eksempler fra erhverv/branche eller gennemfører casearbejde, forsøg eller simulation. En styrkelse af den praksisrelaterede undervisning omfatter derudover, at læreren forklarer eleverne, hvorfor de skal lære noget bestemt, og hvordan de kan bruge det, de lærer, i udøvelsen af erhvervet. Ikke mindst for at understøtte ovenstående afsættes der, jf. afsnit 9.2.1. midler til, at lærerne kan komme i kortere forløb i en virksomhed.

9.4.3. Systematisk opsamling på praktikperioderne

Der er særlige muligheder for en tydelig kobling af skole og praktik i overgangen mellem de to læringsrum, skole og praktik. Derfor indføres der krav om, at skolerne skal afsætte tid til, at lærerne systematisk forbereder eleverne på indholdet af den kommende praktikperiode, herunder hvordan den hænger sammen med den netop afsluttede skoleperiode og ligeledes samler op på elevernes læring efter en afsluttet praktikperiode.

9.5. Styrket anvendelse af it

For at styrke den samlede indsats for øget anvendelse af it-understøttet undervisning udarbejdes der i 2014 en analyse af digitaliseringens muligheder for øget kvalitet og bedre ressourceanvendelse i erhvervsuddannelserne. På baggrund af analysen udarbejdes en samlet strategi for "Den digitale erhvervsuddannelse", der skal styrke den samlede indsats for udnyttelsen af digitaliseringens muligheder.

Fokus for strategien skal være, hvordan styrket anvendelse af it kan bidrage til at realisere de politisk fastsatte mål med reformen, herunder ikke mindst som redskab til at differentiere undervisningen med afsæt i den enkelte elevs forudsætninger samt styrke koblingen mellem skoleforløb og virksomhedspraktik. Styrket anvendelse af it skal understøtte arbejdet med at skabe bedre resultater på elevniveau, og skal derfor ses i tæt sammenhæng med lærernes opkvalificering.

9.6. Ledelses- og skoleudvikling

9.6.1. Ledelsesudvikling

Der er behov for en stærk pædagogisk ledelse på skolerne, som sammen med lærerne kan skabe erhvervsuddannelser med højere kvalitet. Det sker bl.a. ved, at ledere og lærere implementerer et fælles didaktisk og pædagogisk grundlag for skolens undervisning og sikrer implementeringen af kvalitetsløftet i undervisningen. Som led heri skal skolerne sikre sy-

stematisk udvikling af undervisningsmetoder og løbende dokumentere, hvordan disse metoder virker.

Derfor videreføres og justeres kravet om, at der på hver skole skal være pædagogiske ledelseskompetencer mindst svarende til et modul i diplomuddannelse i pædagogisk ledelse fra finanslovsaftalen om *Bedre erhvervsuddannelser og styrket uddannelsesgaranti* (af 8. november 2012) således, at den pædagogiske ledelseskompetence sikres hos ledere med ansvar for den løbende pædagogiske og didaktiske udvikling af uddannelserne.

9.6.2. Lederudvikling i praksis

Det er afgørende for reformens succes, at lederne kan udnytte det nye ledelsesrum, der er tilvejebragt med de nye arbejdstidsregler, til at gennemføre de centrale initiativer i reformen, herunder et kvalitetsløft af undervisningen, en ændret struktur og en styrkelse af skolens ungdomsmiljøer.

Konkret udvikles og afholdes der i 2014-15 kurser i ledelse og udvikling i praksis (LUP-kurser) rettet mod alle erhvervsskoleledere med henblik på at give et samlet løft af sektorens ledelsesniveau.

9.6.3. Institutionsudvikling

Der gennemføres i 2014-15 et landsdækkende initiativ for lærere og ledere om skoleudvikling i praksis (SIP). Initiativet skal – via blandt andet pædagogiske dage, temamøder og kollegasupervision – inspirere til at sætte mere fokus på kvaliteten og give lærere konkrete redskaber i undervisningen. Omdrejningspunktet er, at institutionsudvikling skal sikre en udvikling, der er relevant og dermed brugbar for netop denne skole. Derfor skal SIP spille sammen med lærernes og ledernes kompetenceudvikling jf. *afsnit 9.2 og 9.6.1.*

Desuden permanentgøres kravet til erhvervsskolerne fra 2013 om at implementere og anvende et fælles didaktisk og pædagogisk grundlag for udviklingen af undervisningen. Dette grundlag skal udmøntes i konkrete handlinger, fx afprøvning og implementering af en metode til differentiering.

Endvidere afsættes midler til at etablere attraktive ungdomsuddannelsesmiljøer på erhvervsuddannelserne. Mere konkret sker det i form af, at den eksisterende indsats om bedre skolemiljø, mentorordninger, kontaktlærerordninger samt styrket social-psykologisk rådgivning fra finanslovsaftalen for 2013 om *Bedre erhvervsuddannelser og styrket uddannelsesgaranti videreføres* og justeres.

9.7. Øget fokus på implementering og styring

Der skal være en mere målrettet og konsekvent styring af erhvervsuddannelserne, der sammen med de øvrige elementer i aftalen kan understøtte et løft af kvaliteten i uddannelserne og en indfrielse af de opstillede mål.

9.7.1. Det statslige kvalitetstilsyn

Kvalitetstilsynet, der supplerer regeltilsynet og det økonomiske tilsyn, har som mål at monitorere og forbedre undervisningens kvalitet og navnlig institutionernes opfyldelse af deres forpligtelse til at bidrage til at opfylde de klare mål. Denne forpligtelse skal klart fremgå af institutionslovgivningen. Aftalepartierne er enige om, at tilsynet skal være baseret på nøgletal og en vurdering af indikatorer for skolernes faglige niveau og kvalitet med henblik på løbende screeninger, hvor blandt andet skoler med vedvarende dårlige resultater identificeres. Nøgletal vil bl.a. omfatte data, som viser skolernes opfyldelse af de opstillede resultat-

mål for erhvervsuddannelserne, og som kan give grundlag for systematisk opfølgning over for de enkelte skoler.

Regeringen vil som opfølgning på reformen, gennemføre en målretning af kvalitetsovervågningen og tilsynet med erhvervsskolerne, så det understøtter reformens intentioner. Det skal sikre, at initiativerne til styrket kvalitet i erhvervsuddannelserne får størst muligt gennemslag på den enkelte skole og for den enkelte elev. Fremadrettet styrkes tilsynet med følgende elementer:

- Kvalitetstilsynet skal være gennemsigtigt og proaktivt, så alle relevante aktører på forhånd kender de valgte nøgletal og indikatorer, modeller for opfølgning og mulige sanktioner. Dette giver skolerne de bedste muligheder for at indrette sig på de centrale målsætninger, som de måles på.
- Tilsynet skal gennemføres i en tæt og forpligtende dialog med de udfordrede skoler, hvor der løbende følges op på skolernes udviklingsprocesser til forbedring og sikring af uddannelseskvaliteten.
- Tilsynet skal understøtte en positiv udvikling på alle erhvervsskoler med særligt fokus på de skoler, der præsterer dårligt i forhold til de centralt opstillede mål. De skoler kan få individuel rådgivning af læringskonsulenter i reformens indfasningsperiode og om nødvendigt indgå aftale med Undervisningsministeriet om konkrete genopretnings- eller udviklingstiltag, herunder pålæg om rådgivning fra læringskonsulenter.

Undervisningsministeriet vil som følge heraf i konkrete tilfælde kunne indgå mål-orienterede aftaler med skoler, hvor skolens øverste daglige ledelse forpligtes til at gennemføre tiltag, som styrker uddannelsernes kvalitet. Det bidrager til at skabe lokalt ejerskab til nødvendige forandringer på den enkelte skole. Aftalerne kan f.eks. omfatte flere timer til eleverne, supervision, ændringer i undervisningsplaner og opgradering af leder- og lærerkvalifikationer.

Undervisningsministeriets muligheder for at gribe ind skal udvikles og effektiviseres, hvilket giver kortere reaktionstid og bredere aktionsradius af hensyn til de elever, som modtager undervisning af for dårlig kvalitet.

9.7.2. Ændrede krav til skolernes handlingsplaner

Undervisningsministeriets krav til erhvervsskolernes handlingsplaner for øget gennemførelse er under løbende revision. Således blev kravene senest udvidet på baggrund af aftale om *Bedre erhvervsuddannelser og styrket uddannelsesgaranti* fra november 2012.

Konceptet for handlingsplaner for øget gennemførelse som følge af erhvervsuddannelsesreformen skal udvikles yderligere, således at sammenhængen mellem udvikling og opfølgning på kvalitet og tilsynet fortsat sikres, jf. fx *afsnit 6.2.2* om elevoptagelse ud fra en helhedsvurdering.

9.7.3 Læringskonsulenterne

Aftalepartierne er enige om, at tilsynet i reformens indfasningsperiode skal suppleres med læringskonsulenter, som skal rådgive erhvervsskolerne om kvalitets- og kompetenceudvikling og sprede viden og metoder på tværs af institutionerne.

Konsulenternes rådgivning af skolerne vil som udgangspunkt være rettet mod skolens ledelse. Den vil tage udgangspunkt i en systematisk evaluering og/eller vurdering af skolens

udfordringer set i forhold til målene med reformen. Den videre bistand vil i omfang og indhold i dialog med skolens ledelse kunne afgrænses til evt. meget konkrete indsatsområder, men vil også kunne indebære bistand til mere omfattende tiltag fx udarbejdelse af handleplan for styrket kvalitet, implementering af planen samt opfølgende initiativer. Afhængig af de konkrete vilkår vil konsulentbistanden kunne afgrænses til centrale delområder for en sådan sammenhængende udviklingsplan. Skoler med vedvarende dårlig kvalitet kan pålægges obligatorisk, individuel rådgivning fra ministeriet i forbindelse med kvalitets-tilsynet.

De kommende læringskonsulenters erfaring og evner inden for erhverv, pædagogik, uddannelse osv. skal muliggøre, at de kvalificeret kan bistå skolerne med de relevante initiativer. Læringskonsulenterne vil f.eks. være personer med erfaring med pædagogisk skoleledelse samt skole- og undervisningsudvikling inden for erhvervsuddannelsesområdet.

9.7.4 Regelforenklning

Initiativerne kræver bl.a. ændring af erhvervsuddannelsesloven og inddragelse af arbejdsmarkedets parter.

Erhvervsuddannelsesloven er ændret adskillige gange, siden den første lov trådte i kraft den 1. januar 1991. Ændringerne har i mange tilfælde været af grundlæggende karakter og har oftest indebåret en udbygning af regelmassen og medført en betydelig kompleksitet, herunder i den administrative regelfastsættelse med hjemmel i erhvervsuddannelsesloven. Indeværende reform af erhvervsuddannelser er en anledning til at igangsætte en generel regelforenklning inden for erhvervsuddannelsesområdet med henblik på øget gennemsigtighed og afbureaukratisering. Det kommende lovforslag, hvormed aftalen implementeres på lov-niveau, vil alene kunne indeholde de aftalte materielle ændringer og derfor indeholde lovtekniske ændringer med tilhørende konsekvensrettelser og beskrivelser af, hvordan den gældende lov vil blive anvendt til at opnå de aftalte ændringer af uddannelserne mv. samt relevant supplerende ændringer, der understøtter reformen. Disse ændringer vil blive gennemført med størst muligt hensyn til, at reglerne skal være enkle, overskuelige og påføre institutioner og private så få byrder som muligt.

Øvrige konkrete lovændringer og andre regelforenklninger, som vil gøre livet lettere for elever, erhvervsskoler og virksomheder, skal gennemføres i forlængelse af reformens retlige implementering. REU kan bidrage med konkrete regelforenklingsforslag.

Arbejdsmarkedets parter og øvrige interessenter skal inddrages dels i det lovforberedende arbejde og dels i udmøntningen gennem administrativt fastsatte bestemmelser om bl.a. adgangskrav til hovedforløbene og fastsættelse af standardiserede forløb for voksne (EUV).

Arbejdsmarkedets parter inddrages desuden efterfølgende i forberedelsen af den regelforenklning og afbureaukratisering, der skal finde sted dels i forbindelse med den konkrete udmøntning af aftalen, dels ved den efterfølgende yderligere lovrevision. Undervisningsministeriet udarbejder en plan for arbejdet som forelægges aftalparterne senest 1. september 2014 og reviderede planer forelægges i forbindelse med den løbende evaluering af udmøntning af aftalen. REU inddrages løbende i det planlæggende arbejde.

9.7.5. Forpligtende dialog med aktører på området

Undervisningsministeriet vil intensivere sin vedvarende og løbende dialog med de relevante aktører herunder erhvervsuddannelsessektorens betydende parter bl.a. REU og de faglige udvalg for samtlige 107 uddannelser og aktører med specifikke kernekompetencer inden for særligt relevante områder, som f.eks. erhvervspædagogik og undervisningsteknologi,

med henblik gennemsigtighed på området og på en fælles forståelse for, hvordan implementeringen og ny styring gennemføres, herunder sikre, at det sker som en fælles indsats og ikke mindst for at inddrage specifik faglig viden. REU og de faglige udvalg inddrages i arbejdet med regelforenkling, jf. *afsnit 9.7.4.*

Undervisningsministeriet vil i samarbejde med parterne udforme en plan for implementering af reformen i overensstemmelse med ikrafttrædelsesbestemmelserne i den kommende lovgivning og en løbende opfølgning. Regeringen har nedsat en tværministeriel styregruppe, der skal sikre implementeringen af reformerne på undervisningsministeriets område. Der er oprettet et implementeringssekretariat, der skal lede arbejdet med at implementere reformerne og betjene styregruppen.

Opfyldelsen af de klare mål med reformen fordrer et strategisk løft af institutionerne. Ikke alene på lærersiden, men også ledelsesudvikling og organisationsudvikling. Der er brug for en stærk og faglig kæde af aktører, der sammen med skolerne kan bistå kvalitetsløftet gennem efteruddannelse, ny viden, ledelsesudvikling og ikke mindst videndeling og sammenhæng på tværs af erhvervsskolerne.

Med henblik på at understøtte reformens implementering vil Undervisningsministeriet derfor anmode REU nedsætte en følgegruppe, som skal følge implementeringen af reformen og opfyldelsen af de opstillede mål. Undervisningsministeriet vil facilitere følgegruppens arbejde.

9.7.6. Årlig statusredegørelse på målopfyldelse

Undervisningsministeriet skal fremover udarbejde en årlig statusredegørelse for implementering af erhvervsuddannelsesreformen med opfølgning på reformens målsætninger på baggrund af de foreslåede indikatorer. Redegørelsen offentliggøres på Undervisningsministeriets hjemmeside og sendes til Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg og Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser. Redegørelsen skal danne baggrund for en løbende vurdering af målopfyldelsen og behov for justeringer.

9.7.7. Udbud af uddannelser

Der skal i 2017 gennemføres en udbudsrunde for som led i udviklingen af en enklere struktur og nye grundforløb, hvor de eksisterende uddannelsesinstitutioner og eventuelle andre relevante institutioner skal ansøge om at udbyde uddannelsernes grund- og hovedforløb og uddannelser. Skolernes ansøgninger vil blive vurderet på baggrund af revurderede kriterier (herunder geografi, hidtidigt frafaldsniveau, kvalitet, beskæftigelsesfrekvens mv.) med udgangspunkt i de ovennævnte mål for reformen. Hermed understøttes, at uddannelserne udbydes på uddannelsesinstitutioner, der leverer gode resultater i forhold til de nye mål for erhvervsuddannelserne, jf. bilag om klare mål. Fordelingen af grund- og hovedforløb fastsættes ved lov i en overgangsperiode på en sådan måde, at den nuværende geografiske fordeling af uddannelserne principielt opretholdes.

9.7.8. Ny rådsstruktur på ungdomsuddannelserne

Parallelt med etableringen af et nyt råd for børns læring som led i folkeskolereformen vil regeringen fremsætte lovforslag om et nyt Råd for Ungdomsuddannelser. Det nye råd skal på et evidensbaseret grundlag rådgive ministeren om evaluering og kvalitetsudvikling på tværs af ungdomsuddannelserne med det overordnede formål at styrke kvaliteten.

Det nye råd nedsættes med deltagelse af relevante danske/udenlandske eksperter med viden om evidens og effektmålinger på ungdomsuddannelsesområdet. Samtidig nedlægges

Rådet for de gymnasiale uddannelser. Rådgivning på det gymnasiale område tilrettelægges i relation til specifikke projekter og initiativer.

Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU) opretholdes for at sikre en fortsat tæt og aktuel rådgivning fra arbejdsmarkedets parter til ministeren om emner vedrørende erhvervsuddannelserne, dog i respekt for det nye råds kompetencer.

9.8. Aftalepartierne og den videre udvikling af bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser

Et lovudkast baseret på denne aftale sendes efter aftalepartiernes godkendelse snarest i høring med henblik på senere fremsættelse.

Aftalepartierne er enige om, at der med denne aftale iværksættes store ændringer og forbedringer af erhvervsuddannelserne, som kræver skolers, elevers og øvrige aktørers fulde opmærksomhed, hvilket skal tages i betragtning ved overvejelser om evt. ændringer i de kommende år.

Aftalepartierne følger løbende aftalens implementering, og der vil bl.a. i denne sammenhæng kunne ske justeringer af lovgivningen, jf. *afsnit. 9.7.4*. Der udarbejdes en implementeringsplan for aftalen, ligesom der udarbejdes en oversigt over aftalens ændringer mv., som sendes til arbejdsmarkedets parter, skoler, elev-, lærer- og lederorganisationer mv.

Med henblik på at vurdere effekten af de forskellige initiativer gennemføres evalueringer – herunder gennemføres løbende, systematisk opfølgning på arbejdsgivernes tilfredshed med det faglige niveau hos de elever fra erhvervsuddannelserne i den nye struktur, som arbejdsgiverne indgår uddannelsesaftaler med og/eller ansætter efter færdiggjort erhvervsuddannelse som forelægges for aftalepartierne - som forelægges for aftalepartierne. Undervisningsministeriet vil løbende følge aftalens udmøntning og fremlægge resultaterne for aftalepartierne.

Undervisningsministeren vil give Folketinget en redegørelse senest 5 år efter lovens ikrafttræden om lovens virkning og eventuelle behov for ændringer.

10. Fortsat indsats for praktikpladser

Det er en stor styrke ved de danske erhvervsuddannelser, at eleverne veksler mellem praktisk oplæring i en virksomhed og undervisning på en skole. Det er med til at sikre erhvervsuddannelsernes stærke kobling til praksis og gøre eleverne klar til at træde direkte ud på det faglærte arbejdsmarked – og dermed skaber det grundlaget for de erhvervsuddannedes høje beskæftigelsesgrad.

Der skal fortsat ske en fokuseret indsats for at tilvejebringe flere praktikpladser. Målet er, at eleverne i videst mulig udstrækning kommer i virksomhedspraktik.

I november 2012 indgik regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Enhedslisten og Det Konservative Folkeparti aftale om *Bedre erhvervsuddannelser og styrket uddannelsesgaranti*, som Liberal Alliance efterfølgende har tilsluttet sig. Denne aftale omfattede 12 initiativer målrettet en forbedring af praktikpladssituationen og styrkelse af uddannelsesgarantien. Initiativerne i aftalen fra 2012 er under udrulning, herunder praktikcentrene, som blev etableret pr. 1. september 2013. Aftalepartierne følger fortsat udviklingen på praktik- og skolepraktikområdet i overensstemmelse med aftalens bestemmelser herom med henblik på at vurdere virkningen af indsatserne.

Initiativerne i nærværende aftale skal ses i sammenhæng med og bygger ovenpå aftalen fra november 2012. Praktikpladsområdet vil således blive styrket i takt med, at initiativerne fra sidste års aftale får virkning i samspil med reformens effekter på praktikområdet og reformens særskilte praktikinitiativer, jf. *afsnit 10.1-10.4*.

Det forventes, at aftaleindgåelsen vil blive styrket som følge af, at reformens initiativer vil gøre eleverne mere kvalificerede, afklarede og motiverede og dermed mere attraktive for de virksomheder, som overvejer at tage en elev. Bl.a. vil adgangskravene understøtte, at eleverne forud for optagelse har tilegnet sig de grundlæggende færdigheder, der er nødvendige for at gennemføre en erhvervsuddannelse. Herved øges deres attraktivitet over for arbejdsgiverne og dermed deres muligheder for at gennemføre praktikuddannelsen hos en arbejdsgiver.

Ligeledes vil initiativerne om øget betydning af grundforløbsprøven, de faglige udvalgs adgang til at opstille krav for optag til hovedforløbet samt en styrkelse af elevernes kompetencer og afklaring gennem de nye grundforløb medvirke til, at eleverne vil være mere kvalificerede og afklarede i forhold til hovedforløb og praktikplads.

Desuden understøtter de nye brede hovedområder og den nye grundforløbsmodel med gradvis specialisering frem mod valg af hovedforløb og praktik, at eleverne i højere grad ledes derhen, hvor der er praktikpladsmuligheder.

Eleverne på erhvervsuddannelserne vil fortsat have en uddannelsesgaranti. Med reformen vil garantien blive yderligere styrket. jf. *afsnit 10.4*.

Elever, der har gennemført et grundforløb til en erhvervsuddannelse, vil fortsat have mulighed for at opnå den praktiske del af uddannelsen i udlandet, blandt andet under ordningen Praktik i Udlandet (PIU). Mulighederne varierer afhængigt af, om eleven har uddannelsesaftale, er optaget i praktikuddannelse i praktikcenter, eller hverken har uddannelsesaftale eller er optaget i praktikuddannelse i praktikcenter. Efter oprettelsen af praktikcentre kan elever med skoleaftale udsendt fra et center til praktik i udlandet vende tilbage til centret efter endt udlandsophold, herunder utilsigtet ophør.

10.1. Styrkelse af praktikindsatsen

10.1.1. Flere midler til den praktikpladsopsøgende indsats

I forlængelse af aftalen fra november 2012 om *Bedre erhvervsuddannelser og styrket uddannelsesgaranti* skal den praktikpladsopsøgende indsats fortsat styrkes. Derfor afsættes der ekstra midler til det tilskud, som erhvervsskolerne får pr. elev, der indgår en uddannelsesaftale med en virksomhed. Det højere tilskud vil fremme, at eleverne kommer i virksomhedspraktik og kan ydes til såvel hele uddannelsesaftaler som til delaftaler og restaftaler.

10.1.2. Øget tilskyndelse for erhvervsskolerne til at få eleverne i virksomhedspraktik

Derudover omlægges skolepraktiktaxametret, så en større del udmøntes som grundtilskud og en mindre del aktivitetsafhængigt. Det skal styrke tilskyndelsen til, at elever, der i første omgang er optaget til skolepraktik, finder en praktikplads i en virksomhed. Det understøtter samtidig indsatsen fra aftale om *Bedre erhvervsuddannelser og styrket uddannelsesgaranti* om, at de nye praktikcentre skal medvirke til en bedre udnyttelse af praktikpladskapaciteten.

10.1.3. Drøftelser med kommuner og regioner om en mere koordineret praktikpladsopsøgende indsats

Erhvervsskolerne har et selvstændigt ansvar for at foretage praktikpladsopsøgende virksomhed. Lokalt og regionalt gennemføres imidlertid også løbende initiativer, der skal understøtte, at eleverne får en uddannelsesaftale med en virksomhed.

I forlængelse af reformen vil regeringen invitere kommuner og regioner til en drøftelse af en mere koordineret praktikpladsopsøgende indsats.

10.1.4 Forsøg med praktikpladsafhængigt taxametertilskud

Undervisningsministeriet vil i samarbejde med REU undersøge mulighederne for at gennemføre et forsøg med praktikpladsafhængigt taxametertilskud. Resultatet heraf forelægges aftalekredsen ultimo 2014.

10.2. Drøftelser med arbejdsmarkedets parter

Erhvervsuddannelserne er et fælles ansvar for staten og arbejdsmarkedets parter, og arbejdsmarkedets parter som repræsentanter for arbejdsgiverne og de kommende arbejdstagere spiller en afgørende rolle for at forbedre balancen mellem udbud af og efterspørgsel efter praktikpladser.

Arbejdsgiverne har en selvstændig interesse i, at der oprettes et tilstrækkeligt antal praktikpladser til rådighed med henblik på at sikre arbejdsmarkedet tilstrækkeligt kvalificeret faglært arbejdskraft, som skal sikre fortsat vækst og øget produktivitet på det private arbejdsmarked og kvalitet på de offentlige serviceområder. Et tilstrækkeligt antal praktikpladser er en afgørende forudsætning for at sikre erhvervsuddannelsernes attraktivitet og bidrager således til, at flere motiverede og dygtige elever vælger erhvervsuddannelserne efter 9. eller 10. klasse.

Regeringen vil i forlængelse af reformen invitere arbejdsmarkedets parter til en drøftelse af praktikpladssituationen, bl.a. med udgangspunkt i, at eleverne med reformen bliver mere kvalificerede, motiverede og afklarede, når de påbegynder og afslutter et grundforløb.

10.3. Justering af regler på social- og sundhedsområdet

På social- og sundhedsområdet findes i dag nogle særregler, som er bevaret fra tiden, før social- og sundhedsuddannelsen (SOSU) og den pædagogiske assistentuddannelse (PAU) blev til erhvervsuddannelser i 2008. To af disse regler er i dag uhensigtsmæssige og ophæves derfor, jf. afsnit 10.3.1 og 10.3.2.

10.3.1. Ophævelse af den institutionsfordelte dimensionering

Den institutionsfordelte dimensionering til SOSU og PAU ophæves. I dag udmelder Undervisningsministeriet en institutionsfordelt dimensionering til SOSU og PAU. Fordelingen udarbejdes på baggrund af oplysninger fra KL og Danske Regioner om den forventede kommune- og regionsfordeling af pladserne det følgende år samt på baggrund af oplysninger fra institutionernes indberetning om, hvilke kommuner og regioner, institutionerne har samarbejdet med.

10.3.2. Ophævelse af 50-/50-reglen

50/50-reglen, som gælder for SOSU trin 1 (social- og sundhedshjælper) og PAU, ophæves. Reglen betyder, at arbejdsgiverne, dvs. kommuner og regioner, maksimalt selv kan udvælge halvdelen af det antal elever, som de er forpligtede til at ansætte. Skolerne udvælger i dag de øvrige elever og anviser dem til ansættelse hos kommuner og regioner.

10.3.3. Dimensioneringsforpligtelsen

Der er derudover som led i trepartsaftalen fra 2007 fastlagt årlige måltal for kommunerne og regionernes udbud af praktikpladser på de to uddannelser frem til og med 2015, hvorefter trepartsaftalen udløber. Regeringen vil – i forlængelse af reformen og frem mod udløbet af trepartsaftalen i 2015 og i dialog med parterne – undersøge, hvordan den nuværende dimensionering af SOSU-området kan erstattes af en alternativ styring. Dimensioneringsforpligtelsen betyder, at regionsrådet og kommunalbestyrelserne i regionen skal stille et givent antal praktikpladser til rådighed for de institutioner, som er godkendt til at udbyde social- og sundhedsuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse i regionen. Antallet af praktikpladser skal modsvare behovet for færdiguddannede i regionen.

10.4. Styrkelse af uddannelsesgarantien

Eleverne i erhvervsuddannelserne har en uddannelsesgaranti. Det betyder, at elever, der har gennemført grundforløbet, har en garanti for at gennemføre en erhvervsuddannelse, men ikke en bestemt erhvervsuddannelse. Elever, der ikke kan få en praktikplads, har mulighed for at blive optaget på et praktikcenter i en uddannelse, der udbydes med skolepraktik, og under forudsætning af, at eleven lever op til EMMA-kriterierne om at være egnet, faglig mobil, geografisk mobil og aktivt søgende.

Følgende tiltag vil styrke elevernes uddannelsesgaranti på erhvervsuddannelserne yderligere.

10.4.1. Uddannelsesgarantien tilpasses erhvervsuddannelsernes nye struktur

Uddannelsesgarantien tilpasses erhvervsuddannelsernes nye struktur. Det indebærer, at den ikke længere vil være afgrænset af hver af de 12 indgange, men fremover vil kunne dække hele spektret af uddannelser – uanset hovedområde. Dermed har eleverne uddannelsesgaranti i forhold til hele spektret af uddannelser og uafhængigt af hovedområde, når de er optaget til et grundforløb og har bestået grundforløbets 2. del.

10.4.2. Flere skolepraktikpladser

Mulighederne for at komme i skolepraktik styrkes ved at øge antallet af skolepraktikpladser i nogle af de uddannelser, hvor der er adgangsbegrænsning til skolepraktik, hvor beskæftigelses hensyn taler for det.

Konkret udvides antallet af skolepraktikpladser for 2014 for to uddannelser:

- Anlægsstruktøruddannelsen udvides med 70 pladser, svarende til en stigning på 100 pct.
- Elektrikeruddannelsen udvides med 100 pladser, svarende til en udvidelse på ca. 42 pct.

Idet aftalepartierne er enige om, at antallet af uddannelser uden skolepraktik i praktikcentre bør nedbringes mest muligt, igangsættes yderligere et arbejde, hvor Undervisningsministeriet efter indstilling fra Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU) gennemgår mulighederne for skolepraktik med henblik på en ændret regulering af adgangen til praktikuddannelse i praktikcentre i en række uddannelser. Samtidig omlægges negativlisten til en positivliste over uddannelser med skolepraktik i praktikcentre.

Det skal i den forbindelse vurderes, om en uddannelse skal kunne indeholde praktikuddannelse i et praktikcenter, og hvorvidt adgangen til den pågældende uddannelse bør begrænses under hensyn til beskæftigelsesmulighederne eller som følge af økonomiske og lovgivningsmæssige proportionalitetshensyn.

Aftalepartierne forelægges ministerens vurdering af indstillingen med henblik på aftalepartiernes stillingtagen.

Undervisningsministeriet udarbejder, efter indstilling fra REU, regler om skolernes afgørelse af, om kravet om faglig mobilitet er opfyldt.

Undervisningsministeriet tilvejebringer desuden, efter indstilling fra REU, en oversigt over, hvilke muligheder for skolepraktik henholdsvis uddannelseskift et gennemført grundforløb giver eleven. Oversigten målrettes vejledningen i grundskolen og grundforløbets 1. del.

Retningslinjerne og vejledningen drøftes i aftalekredsen inden de udstedes.

Uddannelsesgarantien vil herefter blive udformet således (illustreret med figur 1 i bilag 4):

A. Elever, som gennemfører grundforløbet i en uddannelse, som udbydes med skolepraktik har sikkerhed for, at kunne gennemføre hele uddannelsen, hvis eleven opfylder kravene om egnethed, geografisk mobilitet og aktiv praktikpladssøgning.

B. Elever, som gennemfører grundforløbet i en uddannelse, som ikke udbydes med skolepraktik, har sikkerhed for at få tilbud om optagelse til 2. del af et grundforløb i en uddannelse, som udbydes med skolepraktik eller uden praktik og med mest mulig merit for allerede gennemførte og beståede elementer. Dette tilbud gives højst to gange.

10.4.3. Omlægning af adgangsbegrænsning til skolepraktik

Som opfølgning på *Aftale om bedre erhvervsuddannelser og styrket uddannelsesgaranti* er aftalepartierne enige om, at de nuværende kvoter til skolepraktik erstattes med adgangsbegrænsning ved grundforløbets 2. del på baggrund af konstaterede og forventede beskæftigelsesfrekvenser. Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU) inddrages i den tekniske udformning.

Omlægningen vil fremme, at eleverne ikke unødigt gennemfører et fuldt grundforløb uden en reel mulighed for at komme i praktik eller skolepraktik og vil bidrage til at kvalificere elevernes valg af hovedforløb. Omlægningen understøtter således elevernes gennemførelse og har ikke til hensigt at begrænse antallet af elever, der uddannes inden for de pågældende uddannelser.

11. Fokusering af vejledningsindsatsen

Vejledning er et væsentligt element i den unges proces frem mod valg af uddannelse. Det er vigtigt, at den unge har et godt kendskab til hele spektret af uddannelser, og hvad de kan føre til – både i form af job og videre uddannelse – og at den unge bliver udfordret på sit uddannelsesvalg. Alle elever skal udfordres i deres uddannelsesvalg, også de bogligt stærke elever. Det skal bl.a. medvirke til at flere, herunder dyglige, elever vælger en erhvervsuddannelse - gennem både uddannelses-, erhvervs og arbejdsmarkedsorientering samt kollektiv, gruppe-, individuel vejledning eller vejledning gennem digitale kanaler. Forældrene skal som i dag inddrages i vejledningsindsatsen.

Aftalepartierne er enige om at fokusere vejledningsindsatsen med henblik på dels en tidligere, bedre og mere målrettet indsats for grundskoleelever, der er i risiko for ikke at fortsætte på en ungdomsuddannelse, dels at målrette vejledningsressourcerne for at tilvejebringe varig finansiering til en prioriteret videreførelse af Ungepakke II.

11.1. Introduktionskurser til de erhvervsrettede ungdomsuddannelser

Alle elever i 8. klasse skal fremover deltage i introduktionskurser i 5 dage. Kurserne skal omfatte en erhvervsuddannelse eller en erhvervsgymnasial uddannelse. Det skal styrke de unges kendskab til erhvervsuddannelserne.

11.2. Fremrykning og forbedring af uddannelsesparathedsvurderingen

Uddannelsesparathedsvurderingen af de enkelte elever bliver rykket frem fra 9. til 8. klasse, og i forlængelse heraf sker der en forenkling af den eksisterende uddannelsesparathedsvurdering i 9. klasse. Samtidig skal vurderingen forbedres, så den hviler på klare, objektive kriterier for de faglige, sociale og personlige forudsætninger, herunder karakterer.

11.3. Særlig indsats for dem, der ikke umiddelbart er uddannelsesparate

Der skal ske en særlig forbedring af indsatsen for de ca. 20 pct. af eleverne, der ikke umiddelbart vil blive vurderet uddannelsesparate i 8. klasse. Der skal allerede fra 8. klasse iværksættes særlige faglige og vejledningsmæssige indsatser fra både skole og vejleder med bl.a. obligatorisk brobygning i 9. klasse for at sikre, at eleven er uddannelsesparat ved folkeskolens afslutning.

11.4. Alle får vejledning, og alle skal udfordres i deres uddannelsesvalg

Alle skal have vejledning, men ikke alle har brug for individuel vejledning. Fokuseringen indebærer, at vejledningsindsatsen for elever uden særlige vejledningsbehov – ud over de obligatoriske introduktionskurser i 5 dage og den kollektive vejledning – i højere grad vil blive baseret på bedre brug af digitale midler som UddannelsesGuiden (ug.dk) og eVejledning, hvor der også ydes individuel vejledning af uddannede vejledere.

UddannelsesGuiden forbedres med særligt fokus på vejledning af elever uden særlige behov. Der udvikles afklaringsværktøjer, hvor eleverne på egen hånd kan afdække egne stærke og svage sider og præferencer i forhold til et uddannelsesvalg. Desuden udvikles et temaområde med målgruppe-rettet information om erhvervsuddannelserne. Til understøtning af UEA-undervisningen udarbejdes der materiale til vejledere og lærere, som sikrer inddragelse af UddannelsesGuiden i undervisningen. Der er afsat 7,5 mio. kr. til disse forbedringer.

For de uddannelsesparate vil indsatsen fokusere på kollektiv vejledning om valg af uddannelse og erhverv, herunder introduktion til ungdomsuddannelserne, og der vil fortsat blive tilbudt informationsmøder til alle elever og forældre. Vejledningen bliver i større grad tænkt som et lærings og undervisningsforløb, hvor læring sker i samspil med lærer og elever. Udviklingen af vejledningen følges tæt især på den kollektive vejledning med hensyn til både udbytte og effekt.

Gruppevejledning skal anvendes i højere grad end i dag, da metoden giver de mange muligheder for både fleksibilitet og bedre grundlag for refleksion og valgparathed hos den enkelte. Når vejledning foregår i fællesskaber, har den enkelte deltager flere positioner at deltage fra set i forhold til den individuelt tilrettelagte samtale med to deltagere. Konkret oplever den unge ikke at være den eneste i hele verden, der har problemer, og gennem synergierfaringer fra de andre deltagere får hjælp og styrke til at forbedre sig fagligt og foretage uddannelsesvalget.

I regi af folkeskolen, jf. *aftale om et fagligt løft af folkeskolen*, ændres Fælles Mål for det obligatoriske emne uddannelses-, erhvervs-, og arbejdsmarkedsorientering (UEA)⁷ således, at formålet skærpes, så undervisningen i højere grad udfordrer elevernes valg af ungdomsuddannelse.

⁷ UEA foreslås ændret til "Uddannelse og job" i forslag til Lov om ændring af lov om folkeskolen og forskellige andre love (Forenkling af Fælles Mål, kvalitetsrapporter og elevplaner og opfølgning på mål for folkeskolen m.v.). Lovforslaget er pt. i høring og forventes fremsat til Feb. II.

| | | | | | | | |
|--|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|
| 1. Adgangskrav | 6 | 6 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 |
| 2. Eud-forberedende forløb | 0 | 77 | 185 | 253 | 237 | 192 | 163 |
| heraf kommunale udgifter | 0 | 0 | 71 | 38 | 20 | 0 | 0 |
| 3. Enklere struktur | 0 | 9 | -29 | -65 | -74 | -72 | -62 |
| 4. Styrket kvalitet | 542 | 494 | 454 | 453 | 453 | 453 | 453 |
| 5. Erhvervsuddannelse for voksne | 0 | -34 | -77 | -131 | -148 | -157 | -158 |
| heraf pulje til RKV og forløb på SOSU mv. | 0 | 26 | 70 | 85 | 103 | 103 | 103 |
| 6. Kombineret Ungdomsuddannelse (netto) | 0 | 43 | 53 | 118 | 117 | 117 | 117 |
| Heraf bruttoudgifter | 0 | 43 | 177 | 242 | 241 | 241 | 241 |
| Heraf mindreudgifter på øvrige uddannelser | 0 | 0 | -124 | -124 | -124 | -124 | -124 |
| 7. Styrket uddannelsesgaranti | 7 | 31 | 34 | 34 | 34 | 34 | 34 |
| 8. Vejledning | 173 | 49 | 35 | 29 | 29 | 29 | 29 |
| 9. SU-stipendier | 0 | 11 | -295 | -155 | -176 | -177 | -194 |
| 10. Pulje til nødlidende skoler | 0 | 10 | 10 | 10 | 0 | 0 | 0 |
| Initiativer i alt | 728 | 696 | 372 | 547 | 474 | 421 | 384 |

Kilde: Undervisningsministeriet

Som det fremgår af *tabel 1*, vil der især være udgifter i reformens første år, hvilket bl.a. skyldes midler til en styrket kvalitet, herunder en ekstraordinær efteruddannelsesindsats. I modsat retning trækker mindreudgifter som følge af bl.a. den enklere struktur og erhvervsuddannelse for voksne, der vil medføre kortere og mere målrettede uddannelsesforløb.

På længere sigt er det forventningen, at tilgangen på erhvervsuddannelserne vil være højere end i dag på trods af faldende ungdomsårgange, idet reformens initiativer forventes at øge attraktiviteten af uddannelserne og dermed tiltrække flere elever direkte fra 9. eller 10. klasse end i dag. Det afspejles i opfyldelse af måltallene om, at mindst 25 pct. skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse i 2020 og mindst 30 pct. i 2025, får en effekt. Opfyldelse af måltallene vil således betyde, at andelen af elever, der kommer direkte efter 9. eller 10. klasse, er ca. 5 procentpoint større i 2020 og ca. 10 procentpoint større i 2025 end i 2013.

Midlerne til styrket uddannelsesgaranti omfatter, at der afsættes en reserve på 17. mio. kr. årligt fra 2015 til statslige merudgifter til praktikuddannelse. Reserven udmøntes på baggrund af et arbejde, hvor Undervisningsministeriet efter indstilling fra Rådet for de grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU) gennemgår mulighederne for skolepraktik med henblik på en ændret regulering af adgangen til praktikuddannelse i praktikcentre i en række uddannelser, jf. *afsnit 10.4.2*.

Midlerne til kvalitet skal understøtte initiativerne, der er beskrevet i *afsnit 9. Mere og bedre undervisning*. Fordelingen af midlerne efter justeringer er vist i *tabel 2* nedenfor.

Tabel 2

Udmøntning af midler til kvalitetsudvikling samlet reform

| Mio. kr., 2014-pl | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | Indfaset |
|-------------------|------|------|------|------|------|------|----------|
|-------------------|------|------|------|------|------|------|----------|

| | | | | | | | |
|---|------------------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|
| Kompetenceløft for lærere | 268 | 205 | 178 | 85 | 85 | 85 | 85 |
| Pædagogisk efteruddannelse af fastansatte lærere | 85 | 85 | 85 | 85 | 85 | 85 | 85 |
| Strategisk kompetenceløft | 183 | 120 | 93 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Kompetenceløft for ledere og institutionsudvikling | 25 | 15 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 |
| Ledelsesudvikling | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 |
| Lederudvikling i praksis | 10 | 5 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Skoleudvikling i praksis | 10 | 5 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Bedre undervisning | 126 | 133 | 135 | 135 | 135 | 135 | 135 |
| Styrkelse af sammenhængen mellem skoleundervisning og praktikuddannelse | 65 | 64 | 61 | 61 | 61 | 61 | 61 |
| Styrkelse af differentieret undervisning | 61 | 59 | 57 | 57 | 57 | 57 | 57 |
| Øget kvalitet på 2. del af det merkantile grundforløb | 0 | 10 | 17 | 17 | 17 | 17 | 17 |
| Øget fokus på implementering og styring | 123 | 141 | 136 | 228 | 228 | 228 | 228 |
| Udvikling og implementering af centrale indikatorer | 5 | 5 | 5 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Styrkelse af skolernes praktikpladsopsøgende arbejde | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 |
| Udviklingskonsulenter | 8 | 8 | 8 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Pulje til implementering mm. | 10 | 10 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Pulje til øget kvalitet i erhvervsuddannelserne | 0 | 15 | 20 | 125 | 125 | 125 | 125 |
| Forhøjelse af pulje til Skills mesterskaber | 0 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 |
| Ramme til kvalitetsudvikling i alt | 542 | 494 | 454 | 453 | 453 | 453 | 453 |
| <i>Heraf udmøntes i takster</i> | <i>316¹</i> | <i>323</i> | <i>325</i> | <i>325</i> | <i>325</i> | <i>325</i> | <i>325</i> |
| <i>Heraf udmøntes i centrale puljer</i> | <i>226</i> | <i>171</i> | <i>152</i> | <i>128</i> | <i>128</i> | <i>128</i> | <i>128</i> |

Anm.: 1) På FL14 er der udmøntet 293 mio. kr. i 2014 i taksterne til erhvervsuddannelserne.

Kilde: Undervisningsministeriet

12.2. Finansiering

Reformen er finansieret ved udmøntning af den afsatte reserve til erhvervsuddannelserne, optagelse af en negativ budgetregulering på Undervisningsministeriets område, FoU-midler på Undervisningsministeriets område og målretning af vejledningsindsatsen. Samtidig sker der en omfordeling mellem år i perioden 2014-19, jf. tabel 3.

| Tabel 3 | | | | | | | | |
|--|-----------|------------|-------------|------------|------------|------------|------------------|------------|
| Samlet økonomi i eud-reformen | | | | | | | | |
| Mio. kr., 2014-pl | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | I alt 2014-19 | Indfaset |
| Udgifter | 728 | 696 | 372 | 547 | 474 | 421 | 3.239 | 384 |
| Finansiering (reserve til reform af erhvervsuddannelserne) | -542 | -514 | -508 | 0 | 0 | 0 | -1.564 | 0 |
| Varig finansiering af Ungepakke II | -173 | -49 | -35 | -29 | -29 | -29 | -344 | -29 |
| Finansiering via FoU-midler på UVM's område | 0 | -13 | -30 | 0 | 0 | 0 | -43 | 0 |
| Balance | 13 | 120 | -201 | 519 | 445 | 392 | 1.288 | 355 |
| Budgetregulering (reformudspil) | 0 | 0 | 0 | -297 | -297 | -297 | -891 | -229 |
| Ny budgetregulering | 0 | 0 | 0 | -435 | -426 | -426 | -1.288 | -355 |

| | | | | | | | | |
|-------|----|-----|------|----|----|-----|---|---|
| I alt | 13 | 120 | -201 | 84 | 19 | -34 | 0 | 0 |
|-------|----|-----|------|----|----|-----|---|---|

Note: Der kan forekomme afrundinger.

Kilde: Finanslov for 2014 og Undervisningsministeriet.

Den negative budgetregulering på Undervisningsministeriets område på 435 mio. kr. i 2017, 426 mio. kr. i 2018 og 2019 og 355 mio. kr. varigt herefter udmøntes i fællesskab mellem aftalepartierne på baggrund af en samlet budgetanalyse af ungdomsuddannelsesområdet mv., der skal understøtte en effektiv institutionsdrift og en målrettet uddannelsesadfærd.

Hensigten med analysen er at fremlægge forslag til, hvordan midlerne til ungdomsuddannelserne kan anvendes mere målrettet og effektivt, hvor fokus ud over at sikre en høj kvalitet skal være at få de unge i efterfølgende uddannelse eller beskæftigelse.

Aftalepartierne er enige om, at den udestående budgetregulering findes ved at frigøre et økonomisk potentiale gennem en kortlægning og vurdering af den samlede institutionsøkonomi og uddannelsesadfærd på ungdomsuddannelsesområdet m.v. Dette kan bl.a. ske ved en vurdering af omkostningsstrukturer, takstniveauer og elevernes uddannelsesvalg, herunder omvalg og fravalg.

Regeringen præsenterer et kommissorium, som drøftes med aftalepartierne i foråret 2014.

Budgetanalysen færdiggøres i august 2015 og forelægges aftalepartierne. Den konkrete udmøntning af budgetreguleringen aftales i efteråret 2015 og indbudgetteres på finansloven for 2016. Udmøntning af budgetreguleringen er en forudsætning for partiernes deltagelse i aftalekredsen.

Reformen forventes samlet set alt andet lige at betyde mindreudgifter for AUB på ca. 151 mio. kr. i 2017 og 160 mio. kr. i 2018, eksklusiv reformens forventede virkning på tilgangen til uddannelserne. Inklusiv den forventede øgede tilgang ved opfyldelsen af reformens målsætninger, som er forbundet med en vis usikkerhed, skønnes reformen at medføre mindreudgifter på ca. 106 mio. kr. i 2017 og merudgifter på ca. 15 mio. kr. i 2018. Initiativerne i reformen vil således kunne gennemføres inden for et uændret AUB-bidrag til og med 2018, og dermed vil den profil for AUB-bidraget, der blev aftalt i forbindelse med aftalen om *Bedre erhvervsuddannelser og styrket Uddannelsesgaranti* fra november 2012, kunne fastholdes.

Aftalepartierne er enige om at forlænge profilen for AUB-bidragets størrelse fra aftalen om *bedre erhvervsuddannelser og styrket uddannelsesgaranti* med to år, dvs. med et bidrag på 2.973 i 2014, 2.700 i 2015 samt 2.600 i 2016, 2017 og 2018 (2013-pl). AUB-bidraget pl-reguleres som hidtil årligt og dets aktuelle sats fastlægges som hidtil i AUB-loven.

12.3. Uddybende om vejledningsindsatsen

De økonomiske konsekvenser af vejledningsindsats i overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse fremgår af *tabel 4*.

Tabel 4

Provenuvirkning ved samlet forslag om bedre og mere omkostningseffektiv vejledning og prioriteret videreførelse af Ungepakke II

| Mio. kr., 2014-pl | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 |
|---|------------|------------|------------|------------|
| 1. Tidligere og mere objektiv UPV | -11 | -51 | -65 | -69 |
| - heraf automatisering af UPV | 11 | 0 | -13 | -18 |
| - heraf redefinition af elever med særlig behov | -21 | -52 | -52 | -52 |
| 2. Klarere snitflader mellem jobcentre og UU-centre | -1 | -2 | -2 | -2 |
| 3. Prioriteret videreførelse af UPII | 157 | 140 | 140 | 140 |
| 4. Øvrige opgavetilpasninger | -4 | -68 | -68 | -68 |
| - heraf delvis erstatning af individuel med gruppevejledning | -19 | -46 | -46 | -46 |
| - heraf ophør af individuel og gruppebaseret vejledning mod elever uden behov | -9 | -46 | -46 | -46 |
| - Pulje til omstilling | 25 | 25 | 25 | 25 |
| I alt* | 141 | 18 | 5 | 0 |

Anm.: *Der er sket en teknisk videreførelse af de bevillingsmæssige konsekvenser i 2011-2013 svarende til mindredgifter på 31,6 mio. kr. i 2014, 30,9 mio. kr. i 2015, 29,9 mio. kr. i 2016 og 28,5 mio. kr. årligt i 2017 årligt og frem. Mindredgifterne er udmøntet på taksterne og er dermed uændret i forhold til 2013.

Kilde: Undervisningsministeriet

Ad 1. Tidligere, bedre og mere objektiv uddannelsesparathedsvurdering

Forslaget forventes at frigøre ressourcer for ca. 69 mio. kr., når det er fuldt indfaset.

Der frigøres bl.a. ressourcer ved en automatisering af uddannelsesparathedsvurderingen og som følge af en ændret definition af elever med særlige vejledningsbehov og dermed vil være omfattet af forskellige vejledningsindsatser, herunder gruppevejledning, individuel vejledning via e-vejledning, introduktionskurser og brobygning mv, jf. 11. *Bedre og mere fokuseret vejledning.*

Forslaget vil frigøre ressourcer, som kan anvendes til at videreføre dele af Ungepakke II fra 2014 og frem, jf. *tabel 4* ovenfor og *punkt 3* nedenfor.

Ad. 2. Klarere snitflader mellem jobcentre og UU-centre

Forslaget skønnes at frigøre ressourcer på ca. 2 mio. kr. årligt, idet UU-centrene ikke længe skal bruge tid på at opsøge unge, som er i beskæftigelse, jf. *tabel 4.*

3. Prioriteret videreførelse af Ungepakke II

Forslaget medfører merudgifter til en prioriteret videreførelse af en række initiativer i ungepakke II. Der videreføres med forslaget initiativer for i alt 140 mio. kr. fuldt indfaset, jf. *tabel 4.*

4. Øvrige opgavetilpasninger af UU'ernes opgaver

Der frigøres ressourcer ved, at der foretages yderligere justeringer af UU-centrenes opgaver, som skønnes at medføre et provenu på ca. 68 mio. kr. fuldt indfaset, *jf. tabel 4*. Det gælder, bl.a. i forlængelse af den tidligere og mere objektive uddannelsesparathedsvurdering, en målretning af UU-vejledernes individuelle vejledning mod elever med særlige vejledningsbehov samt for 15-17-årige og 18-24-årige der ikke er i gang med eller har fuldført en ungdomsuddannelse.

Til at understøtte opgavetilpasningerne i UU-centrene afsættes en pulje på 25 mio. kr. årligt, så der fx i særlige tilfælde kan anvendes individuel vejledning af uddannelsesparate elever eller til tilfælde, hvor elever er særligt uafklarede eller til at udfordre den enkeltes uddannelsesvalg.

Bilag 1. Fokusering af vejledningsindsatsen i overgang fra grundskole til ungdomsuddannelse

Fokuseringen af vejledningsindsatsen indebærer dels en tidligere, bedre og mere målrettet indsats for grundskoleelever, der er i risiko for ikke at fortsætte på en ungdomsuddannelse, dels en målretning af vejledningsressourcerne for at tilvejebringe varig finansiering til en prioriteret videreførelse af Ungepakke II. Målretningen indebærer, at vejledningsindsatsen fremadrettet skal bygge på mere og bedre brug af ug.dk og eVejledning, og fortsat brug af kollektiv vejledning for elever uden særlige vejledningsbehov.

1. Tidligere, bedre og mere objektiv uddannelsesparathedsvurdering

I forlængelse af *Aftale om et løft af folkeskolen* af 7. juni 2013 indføres en tidligere, bedre og mere objektiv uddannelsesparathedsvurdering (UPV) i 8. klasse, og der sker en forenkling af den eksisterende uddannelsesparathedsvurdering i 9. kl., som er baseret på elevens faglige, sociale og personlige forudsætninger for at gennemføre en ungdomsuddannelse. Ændringen skal understøtte en øget systematik og kvalitet i arbejdet med uddannelsesparathed frem mod afslutningen af 9. klasse og dermed fortsat være et værdifuldt værktøj for lærere og vejledere i deres dialog med eleverne. Vurderingen baseres på klare, objektive kriterier for de sociale, personlige og faglige forudsætninger, herunder karakterer, som skal sikre, at gruppen med særlige vejledningsbehov identificeres tidligere end i dag og får den fornødne hjælp til at blive uddannelsesparat ved afslutningen af 9. klasse.

De faglige forudsætninger vurderes på baggrund af elevens karaktergennemsnit, mens de personlige og sociale forudsætninger baseres på lærerens individuelle vurdering af hver enkelt elev, som skrives ind i elevens uddannelsesplan.

Det indebærer, at eleven i uddannelsesparathedsvurderingen i 8. klasse vil blive vurderet uddannelsesparat, såfremt 1) skolen i den individuelle vurdering i elevplanen har vurderet, at eleven ikke har særlige personlige eller sociale udfordringer, der gør det vanskeligt for eleven at vælge, påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse, og 2) eleven har et karaktergennemsnit på over 4. Herudover forventes en del elever med karaktergennemsnit under 4 samt elever fra fx eksamensfrie skoler at blive vurderet uddannelsesparate af vejlederne i samarbejde med skolen.

Indsatsen for de ca. 20 pct. af eleverne, der ikke *umiddelbart* vil blive vurderet uddannelsesparate i 8. klasse forbedres ved, at såvel skole som vejledere systematisk og tidligt identificerer dem, der har brug for særlige faglige og vejledningsmæssige indsatser fra både skole og vejleder allerede fra 8. klasse for at understøtte, at eleven bliver uddannelsesparat ved grundskolens afslutning. Disse indsatser følges i 9. klasse op med bl.a. obligatorisk brobygning. Samtidig skærpes indholdet af denne brobygning, så den målrettes denne gruppes særlige udfordringer.

Endvidere reduceres den individuelle vejledning fra UU-centrene til elever uden særlige vejledningsbehov. Disse elever vil dog fortsat være omfattet af forskellige vejledningsindsatser, herunder kollektiv vejledning, introduktionskurser og brobygning mv. Der afsættes dog en pulje målrettet UU til kommunernes egen disposition. Disse midler kan fx i særlige tilfælde anvendes til individuel vejledning af uddannelsesparate elever, i tilfælde, hvor elever er særligt uafklarede eller med henblik på at udfordre den enkeltes uddannelsesvalg.

Disse ændringer vil frigøre ressourcer, som kan anvendes til at videreføre dele af Ungepakke II fra 2014 og frem, *jf. bilag 2*.

Derudover skal følgende initiativer sikre, at alle unge i højere grad udfordres i deres valg af ungdomsuddannelse:

- Formålet med folkeskolens obligatoriske emne uddannelses-, erhvervs-, og arbejdsmarkedsorientering (UEA) skærpes, så undervisningen i højere grad bidrager til at udfordre alle elevers valg af ungdomsuddannelse med henblik på et uddannelsesvalg, der er relevant for efterfølgende beskæftigelse eller videre uddannelse, *jf. Aftale om et fagligt løft af folkeskolen*. Forslaget indebærer et løft af UEA-undervisningen, så skoler og lærere i endnu højere grad fremover vil kunne inddrage vejlederne.
- Genindførelse af obligatoriske introduktionskurser i 8. klasse af op til 5 dages varighed, men således, at alle elever skal gennemføre et introduktionskursus på en erhvervsrettet uddannelse (EUD, EUX, HHX og HTX).
- Indholdet af introkurserne vil endvidere blive strammet op, så det fokuserer på at udfordre elevernes valg, fx ved at også inddrage andre uddannelser end den valgte.
- Forbedring og målretning af de digitale vejledningsværktøjer, herunder UddannelsesGuiden (ug.dk) og eVejledning. Grundskoleelevernes kendskab til og anvendelse af eVejledning skal øges i forbindelse med søgningen til ungdomsuddannelserne. I dag anvendes eVejledning overvejende i forbindelse med søgningen til videregående uddannelse.
- eVejledning vil således også have fokus på at udfordre valget hos de elever, der kontakter dem.

2. Klarere snitflader mellem jobcentre og UU-centre

I forlængelse af kontanthjælpsreformen præciseres det i vejledningsloven, at UU, på initiativ fra og finansieret af jobcenteret, kan yde vejledning til unge på op til 29 år, der har fået et uddannelsespålæg.

3. Prioriteret videreførelse af Ungepakke II

Det er aftalt at videreføre initiativerne i Ungepakke II, idet de særlige kommunale tilbud til ikke-uddannelsesparate dog bortfalder, *jf. bilag 2*. Dette ændrer ikke på, at de unge har ret og pligt til at være i uddannelse eller beskæftigelse, eller at kommunerne har ansvar for dette.

4. Øvrige opgavetilpasninger

Herudover justeres indsatsen for de unge med særlige vejledningsbehov, for gruppen af 15-17-årige uden for uddannelse og for gruppen af 18-24-årige, som ikke er i gang med eller har gennemført en ungdomsuddannelse, således at gruppevejledning anvendes i højere grad end individuel vejledning. Samtidig reduceres UU's opsøgende forpligtelse over for 18-24-årige, så UU-centrene ikke længere skal bruge tid på at opsøge unge, som er i fuldtidsbeskæftigelse.

Bilag 2. Videreførelse af Ungepakke 2

Initiativerne i Ungepakke II videreføres med justeringer, dog ekskl. initiativ 9. ”Etablering af øvrige kommunale tilbud til de 15-17-årige, der ikke er uddannelsesparate”, der bortfalder, jf. tabel 5 og nedenfor.

Tabel 5. Videreførelse af initiativer i Ungepakke II

| Initiativ | Fremadrettet |
|--|---|
| 1. Alle 15-17-årige har pligt til at være i uddannelse, beskæftigelse eller anden aktivitet (skal følge deres uddannelsesplan) og kommunerne skal følge op derpå | Fortsætter uændret eller med mindre justeringer |
| 2. Bortfald af krav om vejledning fra 6. kl. | |
| 3. Etablering og øget anvendelse af eVejledning | |
| 4. Ungedatabase | |
| 5. Målretning af ressourcer til institutionernes indsats for frafaldstruede | |
| 6. Befordringstilskud til 15-17-årige | |
| 7. Fleksible EUD-forløb (EUX) | |
| 8. Lærlingeforsøg på produktionsskoler gøres permanente | |
| 9. Etablering af øvrige kommunale tilbud til de 15-17-årige, der ikke er uddannelsesparate | Bortfalder |
| 10. Vurdering af uddannelsesparathed | Fortsætter med væsentlige ændringer |
| 11. 20/20 ordning for overgang fra 10 klasse til EUD | Fortsætter med justeringer |
| 12. Bortfald af krav om deltagelse i introkurser og reduktion af den obligatoriske brobygning i 10. klasse | |
| 13. Øget vejledning i overgangen til ungdomsuddannelserne mhp. fastholdelse og tidlig indsats over for unge med risiko for ikke at påbegynde en uddannelse | |

1. Alle 15-17-årige har pligt til at være i uddannelse, beskæftigelse eller anden aktivitet (skal følge uddannelsesplanen) og kommunerne skal følge op herpå.

Alle 15-17-årige unge har pligt til at være i uddannelse, beskæftigelse eller anden aktivitet, der sigter mod, at de unge gennemfører en uddannelse. Det skal beskrives i den unges uddannelsesplan, hvordan forpligtigelsen opfyldes.

Initiativet om, at alle 15-17 årige skal følge deres uddannelsesplan, vurderes som et godt redskab til at afklare og vælge uddannelse. Uddannelsesplanen har dog i sin nuværende form flere formål, idet den tjener som bl.a. plan for den unges uddannelsesønsker, grundlag for dialog med forældre, tilmelding til ungdomsuddannelser m.v. Initiativet fortsætter, men med justeret formål, som i højere grad understøtter den unges gennemførelse af ungdomsuddannelse.

2. Bortfald af krav om vejledning fra 6. kl.

Der har tidligere været krav om, at UU's vejledning påbegyndes i 6. klasse.

Bortfald af krav om vejledning fra 6. klasse fastholdes. Dette set i forlængelse af forslaget om indførelse uddannelsesparathedsvurdering i 8. klasse samt forbedring af vejledningen af

unge, der har vanskeligt ved at vælge, påbegynde og gennemføre en uddannelse. Vejledningen vil fortsat begynde i 7. klasse.

3. Etablering og øget anvendelse af eVejledning

eVejledningen vejleder gennem virtuelle medier til vejledningssøgende og andre, som ønsker information om uddannelse og erhverv. Målgruppen for eVejledning er bred, men eVejledning skal facilitere en generel lettelse af vejledningen for de ressourcestærke unge (og deres forældre), så der herigennem frigives ressourcer, som kan målrettes UU's indsats over for unge, der har vanskeligt ved at vælge, fastholde og gennemføre en uddannelse.

eVejledningen har med høj aktivitet og stor brugertilfredshed vist sin berettigelse i vejledningslandskabet, og med fokuseringen af UU's vejledning får den endnu større betydning i fremtiden.

4. Ungedatabase

Initiativet er etableret med det formål at skabe bedre rammer for en målrettet og aktiv indsats overfor de unge gennem bedre dataudveksling på tværs af myndigheder og institutioner – dvs. på tværs af forvaltninger, skoler, uddannelsesinstitutioner, kommuner og stat, herunder oplysninger i e-indkomstregistret og uddannelsesregistre til administrative og statistiske formål. Målgruppen er de 15-30-årige.

Ungedatabasen er forudsætning for systematisk understøttelse til at kunne følge de unges færd i uddannelsessystemet. Ungedatabase-konceptet anses som et centralt værktøj for vejledere i indsatsen for at få flere unge til at gennemføre en ungdomsuddannelse. Initiativet fortsætter med fokus på høj og stabil registreringskvalitet.

5. Målretning af ressourcer til institutionernes indsats for frafaldstruede

Formålet med initiativet er at forbedre fastholdelsen af frafaldstruede elever på ungdomsuddannelserne. Med initiativet er begrebet gennemførelsesvejledning i lovgivningen med de dertil hørende krav afskaffet. Gennemførelsesvejledningen er afløst af en institutionsforpligtigelse til at fastholde elever og studerende i uddannelse. Dermed bliver det muligt for den enkelte institution i højere grad at tilpasse indsats og ressourcer til vilkårene på den enkelte skole.

Der er stor tilfredshed fra institutionsside med, at indsatsen kan tilrettelægges fleksibelt og med anvendelse af forskellige strategier til fastholdelse af unge i uddannelse. Initiativet fortsættes, og der arbejdes videre med at understøtte en model, som sikrer en bedre systematisk videndeling om de virkningsfulde initiativer.

6. Befordringstilskud til 15-17-årige

Udover at der kan ydes befordringstilskud til unge i ordinære ungdomsuddannelser blev der med Ungepakke II indført mulighed for at give unge tilskud til dækning af befordringsudgifter til uddannelsesaktiviteter, som ikke var dækket af daværende ordninger for tilskud til eller dækning af udgifter til befordring. Initiativet hænger sammen med kommunernes pligt til at sikre, at de 15-17 årige er i uddannelse, beskæftigelse eller anden aktivitet.

Initiativet fortsættes, da der i et vist omfang er behov for, at den enkelte unge får tilskud til dækning af befordringsudgifter til ovenfor nævnte uddannelsesaktiviteter. Samtidig får disse unge samme betingelser for befordringstilskud, som unge på en ungdomsuddannelse.

7. Fleksible eud-forløb (EUX)

EUX er et nyt fleksibelt uddannelsesforløb på erhvervsuddannelserne, som skaber mulighed for, at fagligt stærke elever kan kombinere erhvervsuddannelsen med hel eller delvis studiekompetence.

Initiativet vurderes som strategisk i forhold til at tiltrække flere ressourcestærke unge til erhvervsuddannelserne og udbygges.

8. Lærlingeforsøg på produktionsskoler gøres permanente

Med den produktionsskolebaserede erhvervsuddannelse er der mulighed for, at en erhvervsuddannelse kan tilrettelægges med grundforløb og praktik på en produktionsskole. Uddannelsen er tilrettelagt ud fra mesterlæreprincippet.

Ordningen er permanentgjort i lovgivningen for erhvervsuddannelserne og er en ekstra tilrettelæggelsesform for den udsatte målgruppe, der ellers ikke vil vurderes at kunne gennemføre en erhvervsuddannelse. Det vurderes som et relevant og centralt tilbud og initiativet fortsætter.

9. Etablering af øvrige kommunale tilbud til de 15-17-årige, der ikke er uddannelsesparate

Kommunerne kan med kort varsel give tilbud om en aktivitet til unge 15-17-årige, som ikke er uddannelsesparate og som ikke er i gang med uddannelse/arbejde.

Da der især er anvendt gængse tilbud som fx produktionsskoler, og da der ikke er udviklet særlige tilbud i nævneværdig grad, vurderes det, at behovet for tilbud til de ikke-uddannelsesparate unge kan opfyldes vha. de eksisterende tilbud samt den kommende flexuddannelse og EUD10. Initiativet bortfalder derfor.

10. Vurdering af uddannelsesparathed

Videreføres med væsentlige ændringer – se bilag 1.

11. 20/20 ordning for overgang fra 10 klasse til EUD

Kommunalbestyrelsen kan efter aftale med en erhvervsskole henlægge 10. klasse til erhvervsskolen. Samtidig er der mulighed for etablering af 10. klasseforløb, der består af 20 ugers undervisning i en folkeskole/ungdomsskole efterfulgt af 20 ugers undervisning på grundforløbet i erhvervsuddannelserne. Ordningen kaldes 20/20-ordningen.

De nuværende erhvervsrettede 10. klasses forløb fortsætter med de nødvendige tilpasninger som følge af indførelsen af EDUD10 og grundforløbenes indhold og struktur.

12. Bortfald af krav om deltagelse i introkurser og reduktion af den obligatoriske brobygning i 10. klasse

Det blev gjort frivilligt for kommunerne, hvorvidt eleverne i 8. kl. skulle deltage i introduktionskurser og den obligatoriske brobygning i 10. kl. blev reduceret fra to uger til én uge.

Den obligatoriske brobygning i 10. kl. bevares med én uge, men det gøres igen obligatorisk for eleverne i 8. kl. at deltage i introduktionskurser, som nu skal omfatte en erhvervsrettet uddannelse.

13. Øget vejledning i overgangen til ungdomsuddannelserne mhp. fastholdelse og tidlig indsats over for unge med risiko for ikke at påbegynde en uddannelse

Der blev i Ungepakke 2 afsat midler til en forstærket indsats for de unge, der havde vanskeligt ved at vælge, påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse.

Indsatsen indarbejdes i de øvrige ændringer for denne gruppe.

Herudover er der i ungepakke 2 afsat finansiering til følgende, som ikke indgår i tabellen, men der afsættes fortsat midler til dette i videreførelsen af ungepakke 2.

Afledt uddannelsesaktivitet mv. i eksisterende tilbud i stat og kommuner

Afledt uddannelsesaktivitet omfatter merudgifter til produktionsskoleaktivitet samt 10. klasse som følge af Ungepakke 2-initiativerne.

Ændringer i optagelse.dk mv.

Midler afsættes til afledte driftsudgifter i tilknytning til de ændringer i Optagelse.dk, der blev gennemført som følge af Ungepakke 2-initiativerne.

Bilag 3. Vejledning før og efter reformen

I nedenstående skema ses, hvordan vejledningen foregår nu, hvilke initiativer der vil fortsætte, og hvilke initiativer der er nye. Ændringerne er opsummeret her ved at sondre mellem unge med og uden særlige vejledningsbehov. Generelt vil der med de foreslåede ændringer blive lagt vægt på kollektiv vejledning af unge uden særlige vejledningsbehov, og gruppebaseret vejledning frem for individuel vejledning af unge med særlige vejledningsbehov og for gruppen af unge uden for uddannelsessystemet.

| Målgruppe | FØR initiativets gennemførelse | Efter initiativets gennemførelse |
|---|---|--|
| Uddannelsesparate unge – Unge uden særlige vejledningsbehov | <ul style="list-style-type: none"> • Individuel vejledning om uddannelsesplan mv. fra UU-centre og eVejledning. • Gruppevejledning. • Kollektiv vejledning om udfyldelse af uddannelsesplan, overførelse til optagelse.dk, introkurser mv. • Evt. introduktion til ungdomsuddannelser herunder introkurser i 8. klasse efter kommunens beslutning. • Undervisning i folkeskolens obligatoriske emne uddannelses-, erhvervs, og arbejdsmarkedsorientering. • Deltagelse i brobygning (10. klasse) og praktik (10. klasse). | <ul style="list-style-type: none"> • Individuel vejledning om uddannelsesplan mv. fra eVejledning. • Kollektiv vejledning om udfyldelse af uddannelsesplan, overførelse til optagelse.dk, introkurser mv. • Indførelse af obligatoriske introduktionskurser til alle elever i 8. klasse. For at understøtte en større udfordring af de unges uddannelsesvalg foreslås det, at alle elever skal gennemføre et introduktionskursus på en erhvervsrettet uddannelse (EUD, EUX, HHX og HTX). Indholdet af introkurserne vil blive strammet op, så det fokuserer på at udfordre elevernes valg. • Formålet med (UEA) skærpes, så undervisningen i højere grad bidrager til at udfordre alle elevers valg af ungdomsuddannelse med henblik på et uddannelsesvalg, der er relevant for efterfølgende beskæftigelse eller videre uddannelse, jf. <i>Aftale om et fagligt løft af folkeskolen</i>. • Løft af UEA-undervisningen, så skoler og lærere endnu højere grad end i dag vil kunne inddrage vejlederne. • Deltagelse i brobygning (10. klasse) og praktik (10. klasse). |

- Forbedring og målretning af de digitale vejledningsværktøjer, herunder ug.dk og eVejledning. Grundskoleelevernes kendskab til og anvendelse af eVejledningen skal øges i forbindelse med søgningen til ungdomsuddannelserne. I dag anvendes eVejledningen overvejende i forbindelse med søgningen til videregående uddannelse.
- eVejledningen skal have fokus på at udfordre valget hos de elever, der kontakter dem.

| | | |
|--|---|--|
| Ikke-uddannelsesparate unge – unge med særlige vejledningsbehov | <ul style="list-style-type: none"> • Individuel vejledning fra UU-centre og eVejledning og gruppevejledning. • Personlig støtte gennem særlige vejlednings- og undervisningsforløb ved overgangen til ungdomsuddannelse, herunder mentorordning og andre særlige initiativer. • Kollektiv vejledning om udfyldelse af uddannelsesplan, overførelse til optagelse.dk, brobygning, introkurser og praktik. • Introduktion til ungdomsuddannelser, herunder introkurser i 8. klasse efter kommunens beslutning. • UEA-undervisning. | <ul style="list-style-type: none"> • Individuel vejledning fra UU-centre og eVejledning og gruppevejledning. • Personlig støtte gennem særlige vejlednings- og undervisningsforløb ved overgangen til ungdomsuddannelse, herunder mentorordning og andre særlige initiativer. • Kollektiv og gruppe- eller individuel vejledning om udfyldelse af uddannelsesplan, overførelse til optagelse.dk, brobygning, introkurser og praktik. • Indførelse af obligatoriske introduktionskurser til alle elever i 8. klasse. For at understøtte en større udfordring af de unges uddannelsesvalg foreslås det, at alle elever skal gennemføre et introduktionskursus på en erhvervsrettet uddannelse (EUD, EUX, HHX og HTX). Indholdet af introkurserne vil blive strammet op, så det fokuserer på at udfordre elevernes valg. • Formålet med (UEA) skærpes, så undervisningen i højere grad bidrager til at udfordre alle elevers valg af ungdomsuddannelse med henblik på et uddannelsesvalg, der er relevant for efter- |
|--|---|--|

| | |
|--|--|
| | <p>følgende beskæftigelse eller videre uddannelse, <i>jf. Aftale om et fagligt løft af folkeskolen.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Løft af UEA-undervisningen, så skoler og lærere i endnu højere grad end i dag vil kunne inddrage vejlederne. • Obligatorisk deltagelse i brobygning i 8. el. 9. kl.(nyt initiativ) samt som hidtil i 10. klasse samt mulighed for praktik • Særlige undervisningsforløb. • Forlængede introduktionskurser til ungdomsuddannelser og forlænget brobygning i tilknytning til særlige undervisningsforløb. |
| <p>Unge uden for grundskolen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Unge 15-17-årige uden for grundskolen, der ikke er i uddannelse, skal opsøges af UU senest 5 dage efter, at UU har fået information om dette. Den unge skal have en revideret uddannelsesplan senest 30 dage efter kontaktpunktet. • UU skal gennem opsøgende og opfølgende indsats tilbyde unge under 25 år, der hverken er i gang med eller har fuldført en ungdomsuddannelse eller en videregående uddannelse, vejledning om uddannelse og erhverv. • Vejledningen skal koordineres med andre kommunale vejledningstilbud, der retter sig mod gruppen, herunder vejledning fra sociale jobcentre, socialforvaltningen eller andre myndigheder, der er beskæftiget med den unge. | <ul style="list-style-type: none"> • Unge 15-17-årige uden for grundskolen, der ikke er i uddannelse, skal opsøges af UU senest 5 dage efter, at UU har fået information om dette. Den unge skal have en revideret uddannelsesplan senest 30 dage efter kontaktpunktet. • UU skal gennem opsøgende og opfølgende indsats tilbyde unge, der hverken er i gang med eller har fuldført en ungdomsuddannelse eller en videregående uddannelse vejledning om uddannelse og erhverv. Unge i fuldtidsarbejde er dog ikke omfattet af den opsøgende indsats. • Vejledningen skal koordineres med andre kommunale vejledningstilbud, der retter sig mod gruppen, herunder vejledning fra sociale jobcentre, socialforvaltningen eller andre myndigheder, der er beskæftiget med den unge. • I forbindelse med kontanthjælpsreformen er der mulighed for at give uddannelsespålæg til unge under 30 år. UU'erne kan efter aftale med og finansiering fra Jobcentrene varetage vejlednin- |

gen af disse 25-29-årige.

- Vejledningen omfatter individuel vejledning samt bistand til at løse praktiske problemer i forbindelse med den unges bestræbelser på at begynde på en uddannelse eller komme i beskæftigelse.
 - Vejledningen omfatter individuel vejledning samt bistand til at løse praktiske problemer i forbindelse med den unges bestræbelser på at begynde på en uddannelse eller komme i beskæftigelse.
 - En del af den individuelle vejledning erstattes med gruppevejledning for unge, der vurderes at kunne have nytte af dette.
-

”Bilag 4: Udmøntning af uddannelsesgarantien efter reformen

Figur 1 nedenfor illustrerer de scenarier, der kan forekomme med denne udmøntning af uddannelsesgarantien, jf. afsnit 10.4.2.

Ligesom i dag er det en forudsætning for at kunne få skolepraktik, at eleven lever op til EMMA-kriterierne. Det betyder bl.a. at eleven hele tiden aktivt søger efter relevante udbudte praktikpladser, som eleven opfylder adgangskravene til. Selv når eleven er optaget i skolepraktik skal eleven søge praktikplads. Det betyder, at de fleste kun vil tage en del af praktikuddannelsen i skolepraktik, og gennemføre resten i virksomhedspraktik.

I de tilfælde, hvor eleven får tilbud om optagelse til 2. del af et grundforløb på en anden uddannelse vil eleven få mest mulig merit for allerede gennemførte og beståede elementer.

Figur 1. Scenarier for uddannelsesforløb efter grundforløbets 2. del

